REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Dumineca 50.)

„GAZETA" iese în fie-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 273.—Anul LXVII. Brașov, Vinerĭ 10 (23) Decemvrie. 1904.

Acte și fapte.

Brașov, 8 (21) Dec. a. c.

E o datorie durerósă, pe care trebue sĕ ne-o împlinim adĭ față cu némul nostru românesc și față cu acea mică părticică din el, ce se numesce Scheiul Brașovului, ér în deosebĭ față cu Românii din suburbiul de vechiu nume, care adĭ nu este locuit ca odinióră numai de acésta viță, ci parte mare și de conlocuitorĭ de alt neam.

Ce a fost odinióră Scheiul ne arată biserica și șcóla ce se înalță în mijlocul lui; ne arată acele cărțĭ istorice carĭ ne povestesc despre negoțul înfloritor și despre bunăstarea Românilor Scheienĭ, dér ne istorisesc în rêndul întâiŭ despre iubirea de frate și de neam, despre inima deschisă și mare, cu care fruntașii scheienĭ de pe vremurĭ au sciut sĕ facă și ceea-ce pe atuncĭ părea cu neputință, înzestrând biserica și șcóla cu prinosul jertfelor lor. Au sciut sĕ le facă tóte acestea, urmând sfatului și conducerii bărbaților românĭ luminațĭ și însuflețițĭ pentru binele obștesc, pe carĭ provedința i-au plântat în mijlocul lor fie dintre cei de baștină scheiană fie dintre frații lor din alte părțĭ.

Nu era în vremile de odinióră bărbat român învĕțat și cu inima la loc, care punêndu-șĭ piciorul în Brașov sĕ nu fi fost primit, nu numai de Românii din Cetate dér și de cei din Scheiŭ, cu brațele deschise, căcĭ tot-déuna a avut mare lipsă poporul nostru de aci de bărbațĭ luminațĭ, de cinste și de nădejde în tóte. — Și bunul Dumnedeu voind binele acestui popor i-a și trimis din tóte unghiurile locuite de Românĭ bărbațĭ de aceștia, fără a căror nobile stăruințe și fără a căror muncă cinstită, credinciósă și închinată binelui poporului, el ar fi rĕmas aprópe cu totul lipsit de mijlócele acelei culturĭ naționale, care singură era în stare a-l pune în legătură strînsă cu întrégа națiune română.

Ne mai vorbind de ómenii învĕțațĭ, carĭ erau fórte puținĭ, precum nicĭ astădĭ nu sunt mulțĭ, nu trebue sĕ uităm, că breasla negutățtorimei nóstre din Brașov, a celei mai inteligente, care alcătuia așa dicênd matca negoțului românesc rĕseritean, nu era recrutată în partea ei cea mai covîrșitóre din sînul poporațiunei băștinașe brașovene. Erau cei mai mulțĭ „veneticĭ", cum unor ómenĭ originarĭ din Scheiŭ le place așa de mult a numi și adĭ pe toțĭ aceia, a căror părinițĭ și strămoșĭ n'au umblat pe cărările și uliciórele Scheiului și n'au audit „sfânta surlă" la Paștĭ.

Când vrednicii bărbațĭ, carĭ au venit aicĭ din alte părțĭ, și s'au făcut cu trup și suflet Românĭ Brașovenĭ, orĭ că au locuit în cetate orĭ în Scheiŭ, au dat tot ce numai au putut, minte și avere pentru bunăstarea și cultura poporului român brașovean, de sigur că nu s'au gândit nicĭ pe departe, că peste atâtea și atâtea decĭ de anĭ vor trebui sĕ se întórcă în mormêntul lor, décă vor audi țipetele și răcnetele câtorva „nădrăgarĭ băștinașĭ" din Scheiŭ, carĭ nu mai pot încăpé acum nicĭ de profesorimea și învĕțătorimea șcólelor nóstre românescĭ și o învinuesc, cum și pe unde numai pot, că ea, care numai pentru învĕțătura și deșteptarea poporului trăiesce și muncesce, fiind „venetică", n'are simț și pricepere pentru bineľe acestuia, ba este chiar dușmană poporului „desprețuit", „părăsit" și „nedreptățit".

„Cerem ca Românii venițĭ din alte părțĭ și aședațĭ la noi *cei mai mulțĭ ca domnĭ marĭ* carĭ trăesc în belșug și habar n'au de durerile și lipsurile nóstre și nu pot avé față de noi dragostea și tragerea de inimă, pe care o au puținiĭ fiĭ ai poporului nostru de aicĭ *ridicațĭ prin învĕțătură*. — cerem ca acești domnĭ strĕinĭ orĭ sĕ nu se mai amestece în daraverile nóstre, orĭ, décă se amestacă, sĕ nu hotărască asupra nóstră numai așa de la Casina românéscă...

Aceste rêndurĭ le găsim într'o broșură roșie, ce au scris'o și au scos'o din tipar dilele acestea câțĭ-va „nădrăgarĭ băștinașĭ" din Scheiŭ, carĭ s'au „ridicat prin învĕțătură" și carĭ acum, neputênd pe calea acésta sĕ ajungă domnĭ destul de marĭ ca sĕ trăéscă în belșug, umblă sĕ se ridice pe căi piedișe prin aceea, că ațîță poporul din Scheiŭ în contra fraților și colegilor lor. Il ațîță, cu scop ca poporul de rênd, care nu vede și nu póte judeca cum se cade mersul lucrurilor, înstrĕinându-se de toțĭ ceilalțĭ, sĕ asculte numai de ei și sĕ se facă unéltă în mâna lor, cum, durere, s'a întêmplat în parte la alegerea comitatensă din Scheiŭ de la 3 Decemvrie n. trecut.

Aicĭ le-a succes într'adevĕr „puținilor fii ai poporului din Scheiŭ", — căcĭ cei mai mulțĭ dintre aceștia cu învĕțătură sunt în contra lor și îi țin de rĕu — a desbina poporul din Scheiŭ și a-i aduce pe cap potera strĕină.

Și pentru ce au făcut ei un lucru ca acesta, care nu s'a mai pomenit de când esistă Scheiul? Pentru-ca — cum spune tot broșura roșie amintită, sĕ se facă pe voia unei *singure persóne* și sĕ se scape acésta persónă de neplăcerea ce o amenința, ca sĕ nu mai fie alésă de majoritatea Românilor Scheienĭ în congregația comitatului, fiind că șĭ-a perdut încrederea înaintea lor.

Și acéstă persónă, despre care se mai dice de un altul în broșura roșie, că în treburile bisericescĭ și școlare a desfășurat un esclusivism și o intoleranță escesivă, adecă s'a purtat atât de înfumurat, necruțător și obraznic față cu alții, încât a provocat reacțiune la ultimele alegerĭ bisericescĭ și a fost spulberată din comitetul parochial — vine acum și în aceeașĭ broșură, îndrugênd cele mai marĭ neadevĕrurĭ și falsificând faptele petrecute vrea sĕ pună tóte pĕcatele ei în cârca „Gazetei Transilvaniei". Nu e lucru de rîs? Cine sĕ mai stea de vorbă cu ómenĭ ca aceștia?

Cum ei au dat năvală fără de veste cu potera votanților strĕinĭ în sala de alegere pentru a resturna ceea-ce s'a hotărît de către partidul nostru național și ceea ce a fost în tot-déuna respectat, așa năvălesc acum cu minciunile cele mai îndrăsnețe și încornurate asupra cetitorilor broșurei lor.

Vom dovedi tóte falsificările privitóre la „actele și faptele" din broșura lor.

Revistă politică.

Sĕptĕmâna acésta a fost una din cele mai agitate în *starea politică internă.* După cele ce s'au petrecut în ședința ne mai pomenit de scandalósă de la 13 Decemvrie, și după-ce guvernul șĭ-a pierdut orĭ-ce nădejde, ca sĕ mai pótă lucra ceva cu dieta actuală, ministrul președinte Tisza s'a dus Sâmbăta trecută la Viena, ca sĕ raporteze Majestățiĭ Sale asupra situațiunei și sĕ-i céră autorisarea de a disolva dieta și în stare de *ex-lex.*

Imediat după acéstă audiență, diarele oficióse din Viena și Budapesta, au anunțat, că monarchul a primit propunerile contelui Tisza și că dieta va fi disolvată la 4 séu 5 Ianuarie anul viitor, urmând a se face *alegerĭ dietale nóue* în luna Ianuarie-Februarie, așa ca noua dietă sĕ pótă fi convocată pe diua de 15 séu 16 Februarie.

Lunĭ dieta a ținut o fórte scurtă ședință. Spre mirarea tuturor, dér mai ales a oposiției, în ședința a-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Sărăcie de suflet.

După Anton *Tschekhov* de P. Albatros.

— Fine. —

Când într'o diminéță de April ajunse în orășelul de reședință M. trase la hanul pe care-l ținea rascolnicul [1]) Rubechin. Pentru douĕ-decĭ de copeici pe di îi dădu o odăiță curată și luminósă, cu învoiala numai ca sĕ fumeze afară. După-ce mai prinse la suflet și după ce aflà cine era aicĭ președintele tribunalului, se duse fără zăbavă la Gavril Petrovicĭ. Avea de mers patru poște prin livedĭ mândre și prin dumbrăvĭ. Sus în azur cântau ciocârliile umplênd vĕzduhul cu ciripitul lor argintiu. Peste țarinile înverdite sburau cu sbor greoiŭ și îngâmfat cârdurĭ de cióre....

„E cu putință óre", esclamase atuncĭ înmărmurit Ogniew, — „e cu putință, ca ómenii sĕ respire tot-déuna aerul ăsta! orĭ sunt atâtea mirezme, numai adĭ pe aicĭ, ca bun-venit pentru mine?"

Fiind-că se aștepta la o primire rece de afacerĭ, nu întrà slobod și cu siguranță la Kuznețov, ci-șĭ rĕsucea încurcat barba lui cea mică și căta cu sfială. Bĕtrânul își încreți dintr'untâi fruntea, nu pricepù cu ce i-ar putea fi de folos tribunalul tînĕrului și statisticei sale.

Dér când acela îi deslușí ce se chiamă material de statistică și de unde-l culege, atuncĭ fața lui Gavril Petrovicĭ se însufleți, zîmbi și începù sé rĕsfoiască cu o curiositate de copil, caetele lui Ogniev... Chiar în séra aceea Iwan Alexievicĭ sta la masă la Kuznețovĭ; nalivka cea tare i-se urcà repede la cap și pe când privea fețele liniștite și mișcările domóle ale noilor sĕi cunoscuțĭ, simți prin tot trupul o sensație de lene visătóre, când cu drag te-ai întinde și ai adormi zîmbind... Dér cunoscuții lui cei noi căutau cu voie bună la dênsul și-l întrebau de-i mai trăiesc părinții, cam cât câștigă pe lună, de se duce la teatru?

Ogniev își reînprospăta în minte călătoriile sale prin județ, ospețele pe érbă verde, la care fie-care își aducea mâncarea de acasă, pescuitul, o escursiune în tovărășie cu mai mulțĭ la un schit de maicĭ, unde starița Marta dăruia fie-cărui visitator o pungă înflorită cu mărgăritare. Își aducea aminte de discuțiile acelea nesfîrșite, înverșunate, cu advĕrat rusescĭ, în care combatanții sbiară și trântesc cu pumnul în masă, fără sĕ-șĭ dea ei singurĭ sémă, se întrerup unul pe altul, nu înțeleg nimic, la fie-care vorbă se contradic, dér mai ales sar de la o chestiune la alta și după o certă de douĕ trei césurĭ esclamă rîdênd: „Naiba scie pentru ce ne-am sfădit! Incepurăm cu clopotnița și sfîrșirăm cu pisica!"

„Dér îțĭ mai aducĭ aminte cum călăream amêndoi spre Șestovo?" dise Ivan Alexiewicĭ către Vera, pe când se apropiau de pădure. „Ne-am întîlnit cu calicul cela. Eu i-am dăruit cincĭ copeicĭ, el s'a crucit de trei orĭ, dér a aruncat banul în sac. Ah, câte întipărirĭ nu duc eu cu mine de aicĭ! De le-am puté închega pe tóte într'un singur mănunchiŭ, ar eși dintr'însele un cogeamite boț de aur! Nu mĕ cuprinde capul de ce atâția ómenĭ deștepțĭ și simțitorĭ se îngrămădesc mereu în orașe și nu se abat pe aicĭ. E óre mai mult loc și mai mult adevĕr în casele celea înalte, igrasióse, de cât colea? Ce-i drept camerele mele mobilate, îndesate de sus până jos cu diariști și cu artiștĭ, mi s'au părut tot-déuna un prejudițiu.

La o depărtare de vre-o douĕ-decĭ de pașĭ de pădure se afla o punte mică și îngustă, cu stîlpĭ de lemn la capete, care slujea de popas Kuznețovilor și óspeților lor. De aicĭ puteai sĕ trezescĭ ecoul în pădure și puteai urmări cum drumul se afundă întrînsa.

„A! iacă și puntea!" dise Ogniev." Aicĭ trebue sĕ te întorcĭ..."

Vera stătù în loc și rĕsuflà greu.

„Hai sĕ ședem" dise ea și se aședà pe un stîlp scund. „Noi ăștia Rușii, când vrem sĕ ne luăm rĕmas bun, ne aședăm pentru o clipélă."

Ogniev puse legăturile sale cu cărțĭ lângă Vera, se aședà pe deasupra lor și nu conteni cu vorba. Ea rĕsufla greu și nu căuta drept în fața lui Ogniev, ci peziș peste câmp așa că el nu-i putea zări chipul.

„De ne-om mai întîlni peste dece anĭ dise el „ce față vom avé atuncĭ? D-ta ai sĕ fii o onorabilă mamă de familie și eu autorul unei însemnate, dér de nimenĭ utilisate opere statistice; o carte uriașă în care o sĕ încapă, pe puțin, patrudecĭ de mii din caetele mele..... De ne om întâlni atunci, o sĕ ne pórte gândul la vremurile apuse..... Acum simțim numai presentul. El ne umple, și ne agită. Atunci însĕ nu

---

[1]) O sectă religiósă.

cesta guvernul n'a mai apelat la obstrucţioniştĭ sĕ-i voteze îndemnitatea budgetară, nicĭ n'a făcut vr'o altă încercare de a determina oposiţia sĕ nu ducă lucrurile la estrem. In loc de acésta ministrul preşedinte Tisza a înmânat presidentuluĭ camereĭ deputaţilor un *rescript regesc* prin care *dieta a fost din nou amânată până la 28 Decemvrie,* — fapt, care a surprins şi mai mult taberele oposiţionale. dat fiind că dieta putea fi amânată şi printr'o simplă propunere a presidentului şi mai erau în ajun şi sĕrbătorile Crăciunului apusean.

Tot Lunĭ séra partidul liberal guvernamental a ţinut o conferenţă în care ministrul preşedinte *Tisza* a declarat categoric, că *în proximele ḑile dieta va fi disolvată şi se vor orêndui alegerĭ noue.* Alegerile, ḑise Tisza, se vor face probabil în stare de *ex-lex*, fiind-că oposiţia nu vré sĕ se garanteze cursul normal al afacerilor financiare ale statului. Guvernul — ḑise el — nu póte fi făcut responsabil, décă *fără de nicĭ un scrupul* va apela la mijlocul constituţional al alegerilor şi în stare de *ex-lex.* A mai declarat ministrul preşedinte, că ceea ce s'a făcut în şedinţa de la 18 Noemvrie este si' rĕmâne *valabil* cât timp nu se va afla o majoritate dietală, care sĕ declare de nevalabil ceea-ce s'a făcut atuncĭ.

*

Acum se fac din greu *pregătirĭ pentru alegerĭ.* Partidul liberal a decis sĕ adreseze un manifest electoral, în care sĕ stărue pe larg şi asupra punctului de vedere al sĕu în cestiunea regulamentului camerei. Acelaşĭ partid a ales un comitet însărcinat cu candidările şi cu conducerea alegerilor. Guvernul citéză la Budapesta, rênd pe rênd, pe toţĭ fişpanii comitatelor, ca sĕ le ia informaţiunile şi sĕ le dea ordinele. Tot ast-fel lucréză din rĕsputerĭ şi partidele oposiţionale unite pentru a-şĭ pregăti terenul. Au redactat şi publicat şi ele un manifest în care declară, că: partidele oposiţionale rĕmân în alianţă şi pe timpul alegerilor şi după alegeri, până îşĭ vor ajunge scopul şi se va fi restabilit starea constituţională; la alegerĭ se vor ajutora reciproc faţă cu candidaţii guvernului; vor provoca comitatele şi oraşele sĕ protesteze contra disolvării ilegale a dietei şi numai după aceste proteste sĕ facă alegerĭ.

Mişcarea electorală s'a pornit, decĭ, în tótă forma şi cu mare aparat din partea taberelor ce se combat atât de cumplit.

*

Intr'aceea bate la ochĭ în momentele de faţă, că *în sînul partidelor oposiţionale* unite se îndeletnicesc cu gândul unui *compromis*, adecă cu gândul de a-se îndulci situaţiunea parlamentară cel puţin în ora ultimă. Ḑiare fruntaşe oposiţionale ca „Budapesti Hirlap" spun, că comitetul diriguitor al partidelor unite din oposiţie au căutat sĕ între în înţelegere cu contele Iuliu Andrássy, conducĕtorul disidenţilor din partidul liberal. Delegaţii amintitului comitet au fost în decursul ḑilei de alaltă-erĭ de doue-orĭ la contele Andrássy şi s'au sfătuit cu el asupra *modalităţilor de împăcare.* Contele Andrassy a primit bucuros sĕ facă pe samsarul, îndată-ce se vor ivi semnele unei pacĭnice soluţiunĭ a conflictului dintre guvern şi oposiţie. Acelaşĭ ḑiar spune, că oposiţia unită va garanta, în condiţiile de împăcare, *modificarca regulamentului camerei,* décă se va retrage moţiunea-Daniel şi décă contele Tisza se va retrage de la cârmă.

*

Vocile de protestare *împotriva faimosului proiect de maghiarisare a lui Berzeviczy*, nu mai contenesc. O mare întrunire de protestare s'a ţinut ḑilele aceste în Sibiiu la care au participat alegĕtorii saşĭ din cercurile electorale *Sibiiu, Cisnădie şi Christian.* S'au ţinut discursurĭ energice de protestare şi s'a votat o resoluţiune contra proiectului.

O frumósă şi nobilă manifestaţiune de protestare s'a pus la cale din partea *damelor sêrbe şi slovace* spre a apĕra, ca mame, soţii şi surorĭ, limba maternă a poporului lor în contra loviturei ce se intenţionéză a i-se da prin proiectul de lege amintit. Spre acest scop se trimit colĭ de subscriere, ér după-ce se va termina acéstă lucrare, tóte subscrierile vor fi alăturate unei petiţiunĭ, care se ve presenta dietei. Comitetul central al damelor sêrbe şi slovace voesce a-se pune în înţelegere şi cu femeile române, ca sĕ se alăture şi ele la acéstă manifestaţiune.

Mai amintim, că în şedinţa de Sâmbătă a Senatului român, d-l P. *Grădişteanu* a anunţat, că într'una din şedinţele viitóre ale Senatului va ridica cuvêntul în cestiunea proiectului de lege Berzeviczy.

Archiereii românĭ unițĭ și proiectul Berzeviczy. „Tribuna" din Arad, într'un numĕr al sĕu afirmase, că cu privire la atitudinea episcopatului român unit „e o nedumerire la mijloc", nu se scie positiv décă a înaintat memorand în contra proiectului Berzeviczy, cum a făcut episcopatul român gr. or. etc., și cerù deslușirĭ de la „Unirea". Acéstă fóie din Blașiŭ rĕspunḑênd celei din Arad scrie între altele:

„In n-rul 42 din 15 Octomvrie n. scriind de reforma învĕțămêntului primar am spus următórele:

„După informațiile nóstre, Consistoriul archiepiscopesc a adresat ministrului un lung și energic protest la începutul acestei lunĭ, în care se arată tóte ilegalitățile ce se fac bisericei și școlelor nóstre confesionale prin acest proiect de lege". Și susținem și adĭ ḑisele acestea. Mai mult, putem sĕ spunem, că acest protest pórtă data de 4 Oct. n., va sĕ ḑică înainte de a se sci ceva de protestul archiereilor bisericei gr. ort.

Din congregațiunea comitatului Sibiiu. Erĭ, Miercurĭ, s'a întrunit congregațiunea comitatului *Sibiiu.* La ordinea ḑilei a fost o propunere a membrului municipal Dr. Karl *Wolff*, ca representanța comitatului sĕ-se esprime în conflictul isbucnit între majoritatea și oposițiunea unită a parlamentului, *pentru majoritatea parlamentară.*

Propunerea presentată de d-l Dr. K. Wolff în numele comisiunii permanente municipale, a fost următórea:

„Deși congregațiunea comitatului Sibiiu deploră în modul cel mai hotărît proiectul de lege pregătit de guvern cu privire la *învețămêntul poporal primar*, fiind-că acest proiect — décă ar deveni lege — rĕstórnă legĭ fundamentale, precum este legea cu privire la egala îndreptățire a naționalităților și legile carĭ țin de secole sus și tare dreptul de dispunere și autonomia școlară a bisericilor; mai departe, fiind-că acest proiect subminéză pentru durată prin dispozițiunile sale de maghiarisare pacea internă a țĕrii și sdruncină încrederea numeróselor păturĭ din popor și dreptatea bărbaților conducĕtorĭ de stat, — representanța comitatului Sibiiu se pune în conflictul isbucnit între majoritatea și partidele oposiției ale parlamentului, *pe partea majorității*, și condamnă procedura partidelor oposiționale, carĭ prin obstrucțiunea lor, care mână patria spre prăpastie, au constrîns majoritatea parlamentului la o violare — scusabilă în urma apĕrărei legitime — a regulamentului intern".

Propunerea a fost primită cu majoritate de voturĭ. Membrii românĭ au votat contra, presentând o propunere, ca sĕ se trécă la ordinea ḑilei peste acéstă cestiune.

Rĕsboiul ruso-japones.

Luptele dela Port-Arthur.

In jurul Port-Arthurului se dau lupte înfricoșate. Abia acum iese la ivelă amĕnuntele asupra asalturilor gróznice îndreptate de Japonesĭ în contra colinei de 203 metri. Amĕnuntele aceste sunt povestite de un ofițer rusesc, care pe o nópte furtunósa s'a refugiat la Cifu, ducênd cu el mai multe telegrame ale generalului *Stossel* către Țarul Nicolae.

Atât ofițerul rus, cât și Stössel spun, că luptele în jurul acestei coline au fost din cele mai crâncene în întrega campanie de până acum. Compănii întregĭ japonese au căḑut pe costele colinei, sângele curgea gârlă și cadavrele acoperiau întreg teatrul luptei. Stössel spune, că în luptele aceste au căḑut nu mai puțin de 20,000 Japonesĭ, ér din Rușĭ au pierit 2000. In fine, după repețite asalturĭ, lĭ-a succes totușĭ Japonesilor a cuceri colina.

O altă luptă mare a fost în jurul fortului *Tun-Kikvanșan.* Acest fort, pe care l'au cucerit Japonesii în nóptea de 18 Decemvrie, este unul din forturile cele mai marĭ de pe spinarea muntelui Drakonovij (Bălaurul) și e situat cam la centrul lanțului de întăriturĭ, care până acum fusese neatins. Fortul însușĭ se ridică pe o colină înaltă de 200 metri. Celelalte forturi de pe acéstă spinare de munte sunt tóte mai jóse, și de pe Kikvanșan Japonesii pot sĕ bombardeze cu ușurință vechiul oraș din Port-Arthur, care se întinde la piciórele acestui munte. Arsenalele, fabricele și tot felul de deposite sunt espuse focului granatelor inimicului. Din acest punct de vedere cucerirea acestui fort este de mare însĕmnătate pentru Japonesĭ.

Despre luptele în jurul acestui fort se telegragéză următórele:

Din *Tokio* se anunță: Se confirmă oficial, că Japonesilor lĭ-a succes a cuceri în nóptea de 18 Dec. fortul Kikvanșan. Mai înainte Japonesii au aruncat în aer cu dinamită o parte însemnată a fortului și zidurile, ce se prăbușiră, au îngropat sub ele mulțĭ Japonesĭ. Intr'aceea Rușii primiră întărirĭ de trupe și s'a produs un mare măcel, care a durat până la miedul nopții. Atuncĭ Rușii, carĭ mai erau în viéță, s'au retras. Japonesii au luat de la Rușĭ 8 tunurĭ. Japonesii au surprins pe Rușĭ, carĭ nicĭ habar n'aveau de atacul lor. Kikvanșan este primul punct din linia de apĕrare principală.

---

vom mai sci nici ḑiua, nicĭ anul, în care ne am întîlnit, pentru cea din urmă dată, pe podețul ăsta. D-ta ai sĕ te preschimbĭ de sigur cu totul... Spune-mĭ, ai se fii altfel față de mine?" Vera sĕ înfiora și-șĭ întórse capul spre dênsul.

„Cum?" întrebà ea.

„Te întrebam tocmai".

— Ertămĕ, n'am auḑit ce-ai spus.

De-abia acum băga de sémă Ogniev, o schimbare la Vera. Ingălbenise, respira repede și tremurătura rĕsuflărei îi cuprinse mânile, buzele până, și capul, încât pe fruntea ei nu mai flutura ca de obiceiŭ o singură șuviță, ci încă una i-se mai desfăcuse din pieptănătură. Se vedea, că se feresce sĕ cate drept în ochii lui Ogniev și că se muncea sĕ-șĭ tăinuiéscă sbuciumarea. Acum îșĭ sìmuncea gulerul, par-că ar fi tăiat o la gât, acum trăgea brobóda de pe un umĕr pe celălalt.

„Pe semne, țĭ-e frig", ḑise Ogniew. „Las că nicĭ nu e bine sĕ stai în ceță. Ingădue-mĭ sĕ te conduc à la maison".

Vera tăcea.

„Dér ce ai?" spuse rîḑênd încetișor Ivan Alexeicĭ. Vĕd că tacĭ și nu-mĭ dai nicĭ un rĕspuns la întrebările mele. Nu ți-i bine, orĭ te-ai supărat pe mine? Cum?

Vera îșĭ alipi cu tărie palma de obrazul ce era întors spre Ogniev, dér șĭ-o trase îndată repede înapoi.

„Starea mea e cumplită..." șopti ea, cu o expresie de chin, pe față. „Cumplită!"

„Dér pentru ce-i așa de cumplită?" întrebà Ogniev, ridicând din umerĭ fără sĕ-șĭ ascundă încremenirea. „Da ce s'a întîmplat?"

Tot rĕsuflând greu și tremurând, se întórse Vera cu spatele spre dênsul, cătà câteva clipe spre cer și ḑise:

„Trebue sĕ-țĭ vorbesc, Ivan Alexeicĭ".

„Sunt gata".

„O sĕ-țĭ pară póte ciudat... te vei mira, dér mie îmĭ e tot una".

Ogniev mai ridicà odată din umerĭ și se găti s'asculte.

„E vorbă de..." purcese Veroșca, cu capul la pămênt frământând nervos între degete franjurile brobódei. „Uite, trebue sĕ-țĭ... așĭ vré sĕ-țĭ spun... îțĭ va păre ciudat... și nătâng, dér eu... eu nu mai pot răbda."

Vorbele Verei dădură într'un murmur nedeslușit și fură curmate de odată de un plânset. Fata îșĭ acoperi fața cu brobóda, se aplecà mai tare la pămênt și plânse amar. Ivan Alexeicĭ tuși încurcat, era fórte uimit și-șĭ rotea ochii nedumerit în jur. Și fiind-că nu era învĕțat cu lacrimile și cu isbucnirĭ de soiul ăsta, începură și pe el sĕ l usture ochii.

„Dér te rog" murmurà el într'aiurea. „Vera Gavrilovna de ce facĭ asta? Ce te dore, inimĭóră,.... eștĭ bolnavă? S'au te-a insultat cineva? Spune-mĭ póte-țĭ pot ajuta..."

Când dînsul în pripa lui de a o alina îșĭ îngădui sĕ-i ridice mânile de pe obraz, ea îi zîmbi printre lacrimĭ și spuse:

„Te — te iubesc!"

Aceste vorbe simple, obicĭnuite, fură rostite cu un glas simplu omenesc. Dér Ogniev buimăcit se feri repede de Vera, se sculà și simți după zăpăcélă o spaimă sguduitóre. Mâhnirea, căldura și disposiția sentimentală, care-l stăpânise la vin și la despărțire, se împrăsciase acum cu desăvîrșire lăsând în loc un simțĕmênt displăcut de șovăire, de încurcătură. I-se părea că inima-i umblà prin trup. Cătà cu spaimă pieziș la Vera și acum după ce-șĭ destăinuise dragostea și înlăturase din jurul ei stavila, care împodobesce așa de bine pe orĭ-ce femeie, el o vedea cu mult mai mică de stat, mai simplă, mai întunecată...

„Da ce-i asta?" îșĭ întîmpinà el în gând. „O iubesc eu, orĭ nu? Ce problemă!"

Dênsa rĕsuflà mai ușurată, după-ce spusese partea cea mai grea, lucrul de căpetenie. Se sculà și ea, cătă nesilit în ochii lui Ivan Alexeicĭ și începù repede, nereținut și cu foc sĕ vorbéscă.

După cum un om îngrozit fără de veste, nu-șĭ mai póte aduce aminte de șirul vuetelor primejdiei, care l'a buimăcit, tot așa Ogniev nu-șĭ mai aduce aminte de vorbele, de spusele Verei. Dér cuprinsul lor tot îl mai scie, precum are încă în minte chipul ei și sensația pe care a simțit-o la auḑul vorbirei ei sbuciumate, îșĭ aduce aminte de un glas înecat, șovăitor de iritare, și de musica și patima osebită, care zăcea în rostirea acestuia.

Plângênd, rîḑênd cu stropĭ strălucitorĭ de lacrime pe gene, ea îi spunea cum el a înrîurit-o chiar de la cea dintâiŭ vedere prin originalitatea sa, că priceperea, ochii sĕi blânḑĭ, cumințĭ, năzuințele sale, idealul vieței lui, tóte au fermecat-o, că îl iubesce pătimaș, cu foc, din adêncul inimei și că vara trecută când ea venea din grădină în casă și descoperea mantaua lui în coridor, séu ii auḑea de departe glasul, un fior rĕcoritor, presimțirea fericirei îi curgea prin

„Daily Telegraph“ primesce din cartierul general al lui *Nogi* următórele amĕnunte:

Japonesii —carĭ în secret au sfredelit două tunele de câte 40 urme sub fortul Kikvanşan — au făcut sĕ esplodeze în amêndouĕ tunelele o mare cantitate de dinamită, ceea-ce a provocat ruinarea centrului fortului. Pe când garnisóna fortului se afla sub impresia teribilă a esplosiunei, Nogi a dat ordin bateriilor vecine sĕ-şĭ concentreze focul contra fortului. Intr'aceea o parte a Japonesilor au dat asalt şi au şi ajuns în fort, însĕ *zidurile ce se prăbuşiau, i-a îngropat pe toţĭ sub ele.* Ceva mai târḑiu urmară alte asalturĭ, şi după ultimul asalt, care a durat mai multe óre, Japonesii devenirĕ stăpânĭ pe fort.

Manciuria.

Pe câmpul de rĕsboiŭ din Manciuria nu s'a întêmplat în ḑilele din urmă nicĭ un eveniment mai însemnat. Cele douĕ armate inimice îşĭ stau faţă 'n faţă, fără a cuteza nicĭ una din ele sĕ încépă operaţiunĭ în stil mai mare. Nicĭ nu se aştéptă în curênd lupte seriόse. Frigul este mare în Manciuria şi trupele stau ascunse în bordee făcute în pămênt.

Rusia continuă cu mobilisările. Un ucaz al Ţarului ordonă mobilisarea corpurilor de armată din districtele militare Varşovia, Vilna, Kiew, Kazan, Petersburg, Moscva şi Odessa.

Se ḑice, că Rusia are deja şi până acum în Manciuria un numĕr de peste 400,000 soldaţĭ.

Un apel al „Asociaţiunei“

(*Pentru întemeiarea unui museu istoric-etnografic în Sibiiu.*)

Presidiul „Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român“ a adresat către organele pressei nóstre naţionale un apel în care le rógă, ca în cercul lor de activitate sĕ mijlocéscă colecte de banĭ şi de obiecte pentru colecţiunile Museului istoric şi etnografic al Românilor din acéstă ţéră, ridicat în Sibiiu. Spesele zidirei acestui museu au fost acoperite până acum din sumele întrate la fondul Casei naţionale şi ating cifra de 100.000. De óre-ce zidirea însuşi a reclamat spese ce întrec acéstă sumă şi colecţiunile trebuinciόse vor pretinde şi de acum înainte sume considerabile, „Asociaţiunea“ a cerut şi obţinut de la ministrul de interne autorisarea de a iniţia în ţera întrégă colecte de banĭ şi obiecte pentru Museu.

Publicând apelul acesta al „Asociaţiunei“ facem cunoscut, că o listă de subscripţie se găsesce şi la redacţiunea ḑiarului nostru. Scopul „Asociaţiunei“ fiind măreţ, facem şi din parte-ne apel la toţĭ aceia, carĭ au obiecte de valóre istorică, sĕ le dăruéscă pentru Museul naţional şi se grăbéscă a contribui cu cât le dă mâna pentru acest Museu. Contribuirile în banĭ gata se primesc în orĭ-ce mărime. Donaţiunĭ peste 50 cor. se pot plăti şi în rate lunare de cel puţin 10 cor. Taxa de membru fundator al Museului este de 2000 cor. şi se póte achita în timp maximal de 2 anĭ, în rate semestrale séu trilunare.

Etă acum apelul „Asociaţiunei“:

Orĭ-ce popor consciu, cu tendinţă de a pune temelii tari viitorului seu şi de a-şĭ asigura o desvoltare sănătósă a individualităţii sale etnice, este dator a-se cunósce pe sine din tóte punctele de vedere.

Fără acest puternic factor al cunóscerii de sine suntem lipsiţĭ de busola, care sĕ îndrepteze spre o ţintă sigură tóte manifestatiunile vieţii nóstre publice.

Multe şi variate sunt mijlócele pentru a-ne cunósce şi între acestea loc de frunte ocupă şi instituţiunea culturală: *„Museul istoric-etnografic.“*

Numerόse alte trebuinţe neamânavere au împiedecat până acuma pe factorii noştri competenţĭ de la înfiinţarea acestei instituţiunĭ culturale de primul rang.

In anul acesta — cu ajutorul lui Dumnedeu şi spre bucuria generală — se va termina frumosul edificiu al *„Museului“*; şi astfel poporul român va avé mângăierea a fi făcut începutul pentru crearea unei nouĕ instituţiunĭ din cele mai importante.

Este decĭ sosit timpul, ca sĕ ne gândim şi la cuvenita înzestrare şi aranjare a acestei case.

In douĕ direcţiunĭ va trebui sĕ se desvólte acéstă instituţiune.

Una, care sĕ se estindă asupra trecutului nostru. Acest trecut — orĭ-cât a fost de vitreg — totuşĭ cuprinde pentru noi multe momente înălţătóre, carĭ formézǎ nu numai nisce plăcute amintirĭ, ci mai ales şi un isvor de încredere în puterile proprii şi de speranţe în un viitor mai bun.

Chiar secularele suferinţe ne sunt un îndemn puternic de stăruinţe pentru idealurĭ, un factor puternic pentru nutrirea spiritului naţional.

De oparte decĭ trebue sĕ ocupe loc în acéstă secţiune istorică tóte obiectele chemate a-ne reaminti momente din viéţa bărbaţilor noştri marĭ şi providenţialĭ şi din faptele măreţe ale trecutului nostru, ér de altă parte trebue sĕ afle aicea loc tot, ce se refere la traiul original şi patriarchal al poporului nostru şi mai ales uneltele, sculele şi obiectele, carĭ încep a dispăré făcênd loc înoirilor influinţate de civilisaţiunea, care străbate în cele mai ascunse colţurĭ ale vieţii popórelor.

Astfel museul va deveni de oparte un adevĕrat altar pentru cultivarea tradiţiunilor naţionale, un adevĕrat templu pentru conservarea urmelor despre vechiul traiŭ şi despre stadiul cultural al părinţilor şi strămoşilor noştri şi preste tot pentru păstrarea tuturor reliquiilor de la înaintaşĭ, carĭ pentru noi trebue sĕ formeze o scumpă moştenire.

Cursul natural al progresului nu se póte opri; el schimbă în calea sa mult viéţa popórelor.

Desvoltarea unui popor însĕ numai atuncĭ este normală şi sănătósă, când înaintarea se baséză pe temeliile probate ale trecutului, ţinênd cont de tóte însuşirile sufletescĭ şi trupescĭ, carĭ formézǎ ereditatea de la antecesorĭ.

In acest scop trebue decĭ sĕ culegem, sĕ păstrăm încă până mai e timp tot ceeace este ameninţat sĕ dispară pentru totdéuna. Necesitatea devine cu atât mai iminentă, cu cât suntem expuşĭ la mai multe influinţe strĕine, carĭ iute corcesc traiul unui popor, aplicat spre imitarea lucrurilor observate la strĕinĭ.

O a doua secţiune a museului nostru are sĕ ne presenteze o instructivă icónă etnografică despre întrégă vieţă actuală a poporului nostru în toţĭ ramii ei de manifestaţiune, scoţênd în deosebĭ la ivélă acele note, carĭ caracterisézǎ traiul specific al poporului românesc, carĭ formézǎ cuintesenţa individualităţii sale etnice, cu un cuvênt tóte productele, carĭ denótă însuşirile sufletescĭ şi trupescĭ mai marcante ale poporului şi manifestaţiunile caracteristice ale cugetării, lucrării şi ale întregei sale vieţĭ. Nu pot fi uitate credinţele, datinele, obiceiurile la ocasii triste şi vesele, cântărĭ, dansurĭ, musică, portul, obiecte de folos, de lux şi tóte particularităţile topografice, de interes, fie istoric, romantic etc.

Cunóscerea în păturĭ cât mai largĭ a creaţiunilor spiritului românesc, a productelor de industrie şi artă română, nu numai va mări încrederea în puterile şi talentele poporului, va deştepta o mândrie naţională, ci — salvând multe din productele nóstre cele mai artistice din gura înstrĕinării, — va mijloci, ca — păstrând fondul original şi poporal al acelor producte, — sĕ dăm culturii nóstre ulteriόre o desvoltare isvorîtă din pămêntul propriu, sĕ desvoltăm şi perfecţionăm productele în forma veche, în stilul românesc.

Trecutul nostru, deşi bimilenar, a păstrat posterităţii puţin de tot. Sórtea vitregă, la care a fost expus cercatul popor român şi ne mai auḑitele tempestăţĭ, câte au trecut preste capul lui, au nimicit aprópe tóte urmele acestui trecut.

Cu atât mai preţióse trebue sĕ ne fie acele lucrurĭ, câte se vor mai fi aflând prin diferite părti şi pe la diferiţĭ inşi.

Viéţa actuală a poporului nostru cuprinde însĕ momente prea interesante, varii şi atrăgĕtóre, carĭ pot sĕ-l presenteze în faţa lumii ca pe un popor încărcat de multe însuşirĭ şi daruri impunătóre, sĕ-i măréscă stima şi respectul în faţa strĕinilor; ér pe el sĕ-l indemne a ţiné cu îndoită tărie la tot ce este al sĕu.

* * *

Mânecând decĭ dela aceste adevĕrurĭ, avem cu toţii datorinţa a desvolta, mai ales acum la început, cea mai vie activitate pentru înzestrerea cuvenită a museului nostru istoric şi etnografic.

Cei-ce posed obiecte de valóre istorică, păstrate din trecutul poporului nostru mai apropiat séu mai îndepărtat, sĕ se grăbéscă decĭ a le depune în acest museu, unde vor deveni ceea-ce trebue sĕ fie: un mijloc de întărire a consciinţei naţionale şi un bun comun al neamului întreg.

Eră alţii sĕ ofere museului tot felul de scule de provenienţă românéscă, carĭ merită a face parte din colecţiunile unui museu naţional şi a căror privire ar face cinste neamului, orĭ obiecte, carĭ presintă ceva caracteristic din vieţa poporului nostru.

In acéstă privinţă fie-cine póte face museului un serviciu nepreţuit, căcĭ adeseorĭ şi în cele mai de jos straturĭ ale poporului aflăm obiecte aprópe fără nicĭ o valóre reală, dară fórte preţióse din punct de vedere istoric, archeologic şi etnografic, căcĭ sunt semnele caracteristice ale unei vieţi patriarchale în apunere.

Ar trebui sĕ nu existe cărturar român, care sĕ nu se grăbéscă a căuta, a câştiga, a procura şi trimite ceva pantru museul etnografic, mai ales acum, când acela se află în formare şi astfel de la toţi fiiĭ inteligenţĭ ai neamului aştéptă cuvenita împodobire şi completare, spre a puté deveni cât mai curînd o adevĕrată oglindă fidelă a poporului nostru din patrie, o adevĕrată casă românéscă, care cu deplină încredere sĕ pótă deschide uşile sale orĭ-şi cui.

Din şedinţa comitetului central al Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român, ţinută în Sibiiu la 28 Iulie 1904.

SCIRILE DILEI.

— 9 (22) Decemvrie.

Prelegere publică pentru popor. Aflăm, că Dumінecă după amiaḑĭ la órele 2 se va începe într'una din salele gimnasiului român din localitate o serie de pre-

---

inimă, glumele lui o făceau sĕ rîdă; în fiecare din caetele sale vedea ceva înţelepţesc, măreţ, până şi bastonul sĕu noduros îi era drag.

Şi pădurea şi pâcla ce se îngrămădea într'una şi şanţurile negre de o parte şi de alta a drumului, tăceau parcă şi o ascultau. Dér în sufletul lui Ogniew se petrecea ceva ciudat... Când Vera îşĭ destăinuia focul, era fermecător de frumósă, vorbea însufleţit, cu patimă. Dér el nu simţea nicĭ o transportare, nicĭ o bucurie de vieţă, cum ar fi vrut din tot sufletul. Simţea numai milă, jale şi părere de rĕu, că o fiinţă bună îndură din pricina lui. Era óre raţiunea din cărţĭ, care vorbea într'însul, séu era nebiruita lui deprindere cu obiectivitatea care stânjenesce atâtea orĭ pe ómenĭ sĕ guste pe deplin vieţa? Ajunge că transportarea şi pasiunea Verei îl atinseră în chip neplăcut, nu i-se părură seriόse. Totuşĭ sĕ rĕscula parcă ceva într'însul şi ceva parcă-i şoptea că tot ce vede şi aude în clipa aceea privit din punct de vedere al naturei şi al fericirei personale e mai de sémă, e mai serios decât orĭ-ce convingere. Şi se năcăja şi se învinuia, deşi nu vedea lămurit cu ce a pĕcătuit.

Şi ca vîrf a zăpăcelei şi a nehotărîrei sale, nu găsea nicĭ o vorbă potrivită şi trebuia sĕ spuie ceva. Sĕ-i spuie deadreptul „nu te iubesc“ îi era peste putinţă şi sĕ-i spuie „da“ ér nu putea, că orĭ-cât îşĭ rĕscolea sufletul, nicĭ peste o schinteuţă măcar nu dăduse...

El tăcea, dar ea spunea în vremea asta că nu scie un noroc mai mare, decât sĕ-l aibă pe el dinaintea ochilor, sĕ-l întovărăşéscă — de vrea numai — chiar de acuma, orĭ încotro ar apuca, sĕ-i fie sóţă ajutătóre, că décă o lasă o sĕ se piérdă de durere...

„Nu pot sĕ mai stau aicĭ!“ ḑise ea împreunându-şĭ mânile. „Casa nóstră, pădurea, văzduhul sunt pustii pentru mine. Nu pot sĕ rabd odihna asta fără capĕt, vieţa fără ţintă, nu pot sĕ mai sufer ómenii noştrii, spălăciţĭ, gălbejiţĭ, carĭ sémănă unul cu altul, ca douĕ picăturĭ de apă! Cu toţii sunt dór îngăduitorĭ, voioşĭ, pentru-că's sătui, nu îndură, nu luptă!... Dar mie mi-s dragĭ tocmai casele acele pline de obosélă, unde îndurĭ, unde nevoia şi umezéla te dobóra“.

Dar şi asta i-se păru neplăcut şi fără temeiŭ lui Ogniev. Când Vera îşĭ descărcase tot ce avea pe inimă, el încă nu scia ce se spună. Dér nu se mai putea sĕ tacă. Bolborosi: îţĭ sunt fórte recunoscător, Vera Gavrilovna, deşi simt că nu merit ca d-ta .. din partea d-tale... simţimintele. Şi apoi ca om cinstit, trebue sĕ-ţĭ mărturisesc că... fericirea se întemeiază pe reciprocitate; cu alte cuvinte amêndouĕ părţile iubesc... şi aicĭ iubesce...

Dér Ogniev se ruşină îndată de vorbele astea şi amuţi. Simţea că obrazul lui avea în clipa aceea o înfăţişare prostéscă. Se vedea că-şĭ simte vina; părea silit, nenatural...

Vera îi ceti de bună sémă adevĕrul pe faţă, căcĭ veselia îi peri de-odată, se'ngălbeni până'n vîrful buzelor şi clăti din cap...

„Ertă-mĕ“ murmură Ogniev, care nu putea îndura tăcerea. „Te preţuesc atât de sus, că mĕ dóre în suflet!“

Vera se întórse repede şi o luà în grabă înapoi spe casă. Ogniev o urmà.

„Nu, nu-i nevoe!“ ḑise Vera şi făcù cu mâna semn sĕ se depărteze. „Nu mĕ însoţi, merg singură....“

„Nu, îngădue-mĭ, nu pot sĕ te las sĕ mergĭ singură...“

Tot ce spunea Ogniev i-se părea lui însuşĭ de prisos, fără noĭmă. Povara vinei sporea la fie-care pas. Se năcăja, strîngea pumnii şi-şĭ blăstăma recéla şi nepriceperea lui faţă de femei. Ca sĕ-şĭ înverşuneze patima el privea statura ei chipeşă, códa ei şi urmele, pe care piciórele ei mititele

legerî pentru poporul nostru din Scheii Braşovului. Prima prelegere de Duminecă va avé ca obiect viéța și faptele Domnului nostru Isus Christos, ér în partea a dóua se va vorbi despre alcoholism şi urmările lui. Pentru-ca aceste prelegerî sĕ fie cu atât mai bine înțelese, ni-se comunică, că ele se vor face şi cu ajutorul skiopticonului, reproducêndu-se în mărime naturâlă numĕróse tablourî referitóre la subiectul despre care se va tracta. E de dorit ca la aceste prelegerî folositóre din tóte punctele de vedere, sĕ participe cât de mulțî din popor şi din inteligență. Intrarea liberă de taxă.

Producțiunea porumbului din ést an în România. Ministrul C. I. Stoicescu a presentat Regelui Carol un detaliat raport asupra producțiunei porumbului din anul acesta. Raportul constată, că producțiunea totală a porumbului a fost anul acesta de 6,930,400 hl., cu o mijlocie de 3.30 la hectar. Trebuința probabilă a populațiunei rurale pentru un an, e evaluată la 15,433,000 hl., ceea-ce însémnă un minus de 8,502,600 hl., séu 63,800 vagóne. Din cele 6,930,500 hl., carî represențtă producțiunea totală, — 2,487,600 hl. provin din recolta marilor proprietarî şi arendaşî (fără dijmă). Intinderea cultivată a fost de 2,092,763 hect. Județele, carî stau în fruntea producțiunei porumbului sunt: Dolj, Botoşanî, Dorohoiŭ, Teleorman, Vlaşca şi Mehedințî. Județul cel mai năpăstuit a fost Tulcea, care a dat o producțiune de 6,000 hl., adecă o medie de 0,21. După Tulcea urméză jud. R.-Sărat, Muscel, Covurlui, Brăila, etc. Media recoltei pe ultimii 5 anî a fost de 26,600,000 hl., ér media producțiunei a fost de 13 hl. pe hectar. O recoltă de porumb aşa de próstă nu s'a mai pomenit în România. In 1866, anul agricol remarcat ca fórte rĕu, a avut totuşî o mijlocie a producțiunei porumbului de 6 hectolitri la ht. Chiar în 1899 recolta porumbului a fost superióră aceleia din anul aurent, căcî atuncî s'a înregistrat o producțiune de 9,768,000 hl., cu o mijlocie de 4,8 hl. la ht.

Impedecarea curentului liberal în Rusia. „Berliner Tageblatt“ află din Petersburg, că la consiliul de stat presidat de Țar au asistat Pobjedonosseff, preşedintele consiliului de stat, contele Solski, d-nii Wite, Marawieff, Mirsky şi ministrul de finanțe Kokowseff. Consiliul a discutat cestiunea constituțiunei. Resultatul a fost negativ. S'a hotărît a se împedeca curentul liberal şi a nu se publica un manifest al Țarului cu ocasia Crăciunului.

De la comună. In şedința de erî a representanței comunale s'a făcut alegerea a doi canceliştî în persónele d-lor Carl Kartmann şi Adolf Wonnesch, ér ca profesor de limba română la şcóla ucenicilor industrialî a oraşului în locul d-lui Ipolit Ilasevicî dimisionat, din cei doi concurențî admişî, învĕțătorii Stefan Popovicî şi Grigore Popescu, a fost ales d-l Gr. Popescu cu aclamație.

Concertul Reuniunei române de cântări. Joi în 16 (29) Decemvrie aranjéză Reuniunea română de cântărî din Braşov un concert în sala cea mare a redutei orăşenescî. Programul bogat și variat al concertului conține între altele mai multe cântece bisericescî din noua liturghie compusă de d-l G. Dima pentru cor mixt și doue colinde. Afară de punctele aceste se vor mai esecuta de corul mixt 4 cântece naționale poporale, se va cânta o piesă mai mare cu solî de sopran, alt, bas și tenor acompaniată la pian și vor debuta și 2 membre ale reuniunei nóstre de cântărî cu mai multe cântece solo românescî și streine.

Este de dorit, ca la acest frumos concert, al cărui program e compus în majoritate din piese românescî, sĕ participe pe lângă publicul 'românesc din Brașov, și Remânii doritorî de musică din comunele nóstre învecinate.

Gróznice asasinate si încăerărî în Macedonia. „Politische Correspondenz“ află din Constantinopol, că o bandă grecéscă de 35 inşi s'a dus în satul Tehovo în districtul Wodena, și a condamnat la mórte pe patru țĕranî. Sentința a fost esecutată cu focurî de puşcă într'o pădure vecină. Unul din condamnațî, care a fost numai grav rănit, s'a putut duce după câteva ḑile la Salonic spre a face denunțul. Aceeaşî bandă grecéscă a avut în nóptea următóre o violentă luptă cu o bandă bulgară lângă Buhova. Pe teren s'au găsit multe cadavre de Bulgarî. Lângă Mirovce, într'o altă încăerare între o bandă grécă și bulgară, aceştia din urmă s'au slujit de bombe. Explosiile s'au auḑit în depărtare, aşa că trenul orient expres a fost reținut într'o stație apropiată. La Bogdanița un notabil bulgar a fost ucis de o bandă grecéscă cu loviturî de secure și tăiat în bucățî. Lângă Kajali s'a găsit cadavrul unui notabil grec în al cărui buzunar s'a găsit condamnarea la mórte iscălită de Apostol.

Noi doctorî în drept. La universitatea din Clușiŭ au fost promovațî ḑilele acestea doctorî în drept d-nii: Octavian *Pavelea* şi Ioan *Prodan.*

Desgroparea rĕmăşițelor emigranților Ungurî din Turcia. Şeful de secțiune *Thalloczy*, care s'a dus la Constantinopol, a reuşit sĕ obțină de la starițul mănăstirei Lazariştilor încuviințarea de a transporta în Ungaria rĕmăşițele lui Rakoczy, ca şi cele ale mamei sale Nona Zrinyi. Şi episcopul catolic armean din Pera, ca şi patriarchul ecumenic, au încuviințat desgroparea óselor lui Emeric Tökölly şi ale emigranților ungurî, înmormêntațî la Rodosto, pentru a fi transportate în Ungaria. Transportarea s'ar face la primăvară.

Mulțămită. In urma secetei din vară o grije nespusă a cuprins aprópe pe toțî țĕranii, cum vor puté eşi în primăvară cu susținerea familiei și a vitelor. Décă recolta anului e bună, atuncî se bucură cel avut împreună cu cel sĕrac, căcî cel sĕrac are de unde împrumuta pe banî și dile de lucru, ér pruncii de la 10—12 anî îi aplică ca servitorî. Adî însĕ când grânarele celor avuțî sunt întocmai ca ale sĕracilor, nu le trebue la mulțî servitori. In starea acésta ce sĕ facă bietul țĕran, cu ce sĕ se susțină el și familia? unde sĕ-şî aplice el fiul sĕu robust și capabil de orîce lucru? In astfel de împrejurărî astă primăvară d-l căpitan L. *Popa* din Brașov a scris în satul sĕu natal ca sĕ trimită vre-o 10 băețî din scaunul Arieşului la măestrie în Braşov; din Măhaciŭ atuncî de abia s'au putut indupleca 2 inşî, adî însĕ sunt duşî 12, pe carî pe toțî i-a aşeḑat d-l căpitan la măestrie în Braşov și le pórtă grije ca un părinte. Pentru aceste fapte de binefacere și pentru marinimositatea acésta, părinții acestor copii aduc prin subscrisul cele mai fierbințî mulțămite d-lui căpitan Popa. — *Măhaciŭ,* 14 Dec. 1904 Gavril *Pop.* preot gr. cat.

Mama lui Ştefan cel Mare. În 30 Decemvrie st. n. va avé loc în sala Atheneului din Bucurescî al doilea concert dat de societatea „Carmen“. In program e luată și balada d-lui G. Dima „Mama lui Ștefan cel mare“, care se represențtă pentru întâiaşî-dată în România de către o societate de musică din Regat. In vara acestui an, în preajma aniversării a 400-a de la mórtea lui Ștefan cel Mare s'a cântat — precum se scie — acéstă frumósă baladă cu mult succes de către reuniunea de cântărî din Brașov în castelul Peleș în fața familiei regale române și a curții regale.

Rĕsbunare bulgăréscă contra Grecilor şi mohamedanilor. Vestitul şef de bandă, bulgar, *Ivan Woivoda,* a trimis caimacamului din Gewgeli o scrisóre în care 'l vestesce, că va rĕsbuna pe tóte victimele bandelor grecescî şi ale trupelor turcescî, ucidênd pe toțî Grecii şi mahomedanii ce îi vor cădé în mână.

Reuniunea română de cânt. şi musică din Reşița română aduce la cunoscință on. public trecerea din viéță a bravului şi neuitatului ei preşedinte George *Vida,* care după o grea și lungă bólă şî-a dat sufletul blând în mânile creatorului Mercurî în 1/14 Decemvrie la órele 2 d. a. în etate de 33 anî. Bravul şi neuitatul conducĕtor a jertfit mult pentru înaintarea poporului, căcî dênsul era cu inimă şi suflet pentru înflorirea neamului sĕu și singura lui dorință a fost de a-şi vedé Reuniunea în frunte cu cele mai bune reuniunî. Inmormêntarea a fost Vinerî în 3/16 Dec. la órele 2 d. a. Serviciul funebral al înmormêntărei l'a celebrat d-l preot Mateiŭ Balan din loc și d-l preot Petru Eremia din Kölnic. Cântările la înmormêntare au fost esecutate din partea corului vocal din loc. Rĕmăşițele neuitatului nostru preşedinte au fost aşedate spre vecînică odihnă în cimiteriul din loc. Fie-i țĕrâna óşóră! Coristul Ioan *Albu.*

Necrolog. Victoria *Pongraț* n. Galea a repausat în 18 Dec. n. în etate de 27 anî în Arcalia (Bistr. Năsĕud). O jălesce soțul Ioan Pongraț învĕțător, cu fiul sĕu Aurel.

— Sofia *Ionaşiu* născ. Lorenty a repausat la 20 Decemvrie n. în etate de 57 anî în Caransebeș. O jălesc fiiî și nepoții şi numĕróse rude.

Demonstrațiunî în Petersburg. „Berliner Tageblatt“ află de la cunoscutul avocat şi publicist rus Berenstamm următórele amĕnunte asupra purtărei poliției în timpul demonstrațiunilor de la 11 Dec. n. din Petersburg. Polițiştii călĕrî au năvălit asupra mulțimei fără a-i ordona mai întâiŭ sĕ se împrăscie şi a atacat'o cu sabia. Poliția alunga mulțimea în care se afla şi Berenstamm, în strîmta stradă Michailowskaja, unde urmară scene gróznice Polițiştiî puneau mâna mai cu sémă pe studențiî şi studentele, îmbrăcațî mai sĕrăcăcios, lovindu-i cu crudime în cap, pe față şi pe spinare. La aceste violențe au luat parte şi agențiî secrețî. Se auḑiau țipete de durere. Berenstamm vĕḑênd, că se maltratéză o biată fată, făcù observațiî unui ofițer de poliție. Acesta dădù atuncî ordin polițiştilor de a bate pe Berenstam care fù doborît sub loviturî, tîrît într'un gang, bătut până la sânge şi apoi asvîrlit pe pavaj.

Pentru masa studenților românî din Braşov au întrat de la d-l Nicolae *Garoiu,* advocat în Zĕrneștî, din incidentul ḑilei sale onomastice, suma de 20 cor., ér de la d-l Vasile *Bărbat,* învĕțător în Satulung, cotisația anuală de 2 cor. Priméscă generoşii donatorî cele mai căldurόse mulțămite. *Direcțiunea şcólelor medii gr. or. române din Brașov.*

Un cor nou. Ni-se scrie: In comuna Ernotfaia (com. Murĕş-Turda) în ést an s'a înființat un cor nou de bărbațî şi femei sub conducerea harnicului învĕțător Ales I. *Sighişoreanu,* care în scurt timp a sciut sĕ instrueze pe membrii corului atât de bine încât, ne-a pus în uimire pe toți auditorii din loc şi jur, carî au luat parte la serata corului amintit din 27 Nov. s. n. în localul școlei gr. cat. din loc. Un public numĕros a umplut localul şcólei, încât abia încăpea. Punct la 8 óre s'a început producțiunea. 1) Cuvênt de deschidere rostit de preotul local I. P. Chinezu. 2) „Sună buciumul“ (cor) de I. Kar. 3) „Rugămintea din urmă“ decl. de I. Bateu. 4) In temeiul codrului (cor) de N. Ganea. 2) Dușmancele, de G. C. decl. de corista Aur. Bogdan cu un succes strălucit. 6) „Pe crengî de soc“ (cor) de Kirschener. 7) „El Zorab“ de G. C. decl. de coristul Gheorghe Şuteu. 8) Moțul la drum (cor) de I. Vidu. 9) Monolog „De ce-am rĕmas flăcău bĕtrân“ predat de I. Moldovan. 10) „Marşul cântăreților“ de T. Porumbescu. 11) Cuvênt de închidere rostit de Petru Comes iurist. — Tóte piesele au fost aranjate pentru cor mixt (6 vocî) şi esecutate atât de precis şi frumos, încât tóte au trebuit repețite, ér publicul a rĕmas încântat. Dorim corului şi conducĕtorului sĕu perseverantă şi energie, încât acest cor peste vre-o câțî-va anî sĕ pótă figura pe o tréptă cu celelalte corurî românescî. *Un asistent.*

Un înşelător isteț. Ḑilele acestea a fost arestat în Cracovia un şarlatan îndrăsneț, care făcêndu-şî singur atestate, s'a vîrît în funcțiunî însemnate, ajungênd până la rangul de adjunct la tribunal. Şarlatanul şi-a ales numele de Alexandru Ianus Olof Polotynski cavaler de Dunin - Wonsoviț. Pe numele acesta lung şi-a fabricat certificat un de maturitate şi absolutor de universitate, fără sĕ fi fost absolvat gimnasiul şi fără sĕ fi fost student la universitate nicî măcar o di. Cu aceste certificate şi diferite diplome de nobilime, tóte falsificate, prin carî căuta sĕ dovedéscă că e înrudit cu principesa Hohenberg, soția achiducelui Francisc Ferdinand — a isbuti sĕ fie primit în cele mai înalte societățî şi sĕ ia de nevastă pe fiica unui proprietar nobil. Din întêmplare i-s'a descoperit acum adevĕrata origine. Şarlatanul nu e nicî nobil, nicî om cu studii, ci e fiu de plugar, care a învĕțat 6 clase de gimnasiu şi apoi a fost luat în armată, de unde după un serviciu scurt a fost conce-

---

le lăsau pe drumul prăfuit. Căuta sĕ-şî recheme în minte lacrămile, vorbele ei, dér tóte astea trezeau într'însul numai un simțĕmênt de sfâşiere, dér sufletul nu i-l desmeteceau. „Of, nu poțî dór sĕ silescî dragostea!“ îşî ḑise el şi un gând îi veni: „Dér când óre am sĕ fiu eu volnic sĕ iubesc? Iacă am acuşî trei ḑecî de anî! O fată aşa de drăgălaşe ca Vera n'am veḑut și nicî n'oiŭ mai vedea vre-odată... Oh afurisită vrîstă! Moşneag la trei ḑecî de anî!“

Vera mergea repede, tot mai repede, fără sĕ-şî ridice ochii, se zorea mereu înainte. Lui i-se părea că jalea o mai închircise şi par-că o mai strîmtase din umerî...

„Pot sĕ-mî închipui ce arde acuma într'însa!“ cugetă el pe când venea repede după ea. „De bună sémă i-e rușine şi o chinuesce o durere, de ar vré sĕ móră! Of Dómne câtă poesie, câtă simțire e în viéța asta! Şi o piétră s'ar înduioşa! Dér eu... eu sunt un nebun, un prost!“

La pórtă Vera îi mai aruncă o privire, se învĕli strîns în brobódă şi păşi iute prin alee. Ivan Alexievicî rĕmase singur. Porni încet spre pădure. Pe drum se oprea mereu şi-şî întorcea ochii spre pórtă. Şi avea o înfățişare în tótă făptura lui, că parcă singur nu-şî credea ochilor. Căuta pe drum urma piciorului Veruşcăi şi nu putea sĕ crédă, că fata, care-i plăcuse atât de mult, care-şî destăinuise chiar acum dragostea pentru dênsul, el a respins-o atât de greoiŭ şi neîndemânatic.

Pentru întâiaşî dată în viéță vĕḑù el cât de puțin e omul stăpân pe vrerea lui. Pentru întâia óră se afla el în starea unui om cum se cade, plin de inimă, care împotriva voinței sale, a fost rĕu față de semenul sĕu, i-a căşunat durerî necuvenite.

Conscința îl ardea. Şi când Vera se făcù nevĕḑută, simți, că ceva drag de lângă inimă s'a rupt dintr'însul şi nicî odată deacum înainte n'o sĕ-l mai recapete înapoi. Simțea că odată cu Vera s'a dus şi o parte din tinerețea lui, că clipele acele atât de fără folos irosite, nicî odată n'ar mai veni...

Mai merse pân' la punte, se opri în loc şi căḑù pe gândurî. Voia sĕ-şî descopere într'însul obârşia ciudatei lui nepăsărî. Că nu era în afară, ci înăuntrul lui, asta o vedea el bine. Işî mărturisea el singur, că nu era la mijloc nicî calculul rece cu care de atâtea orî ómenii cumințî se fălesc, nicî nepăsarea unui smintit egoist. Era pur şi simplu o neputință a sufletului, nedestoinicia aceea a sufletului de a puté cuprinde frumseța până'n adêncurile lui. Bĕtrânețe timpurie, care isvora din condițiile de traiŭ înconjurătóre, din crescerea pe care a primit-o, din góna fără orînduială, după pânea de tóte ḑilele, din viéța rĕzlêță, fără vatră, în odăile mobilate ale capitalei.

După pod porni încet, zăbovind, către pădure. Acolea, unde lumina vie a lunei, se furişa când şi când prin întunerec, unde nu-şî simțea decât gândurile, acolea îl cuprinse un dor pătimaş de ceea ce-a prăpădit.

Şi Ivan Alexievicî îşî mai aduce aminte cum s'a întors. Căuta sĕ se aprindă prin amintire, îşî readucea cu de-a sila chipul Verei în fața ochilor și păşea repede spre grădină.

De-alungul drumului şi în grădină nu se mai zărea ceța potopitóre, ér din tăriile cerului strălucitóre și ca din nou poleită lumina luna. Numai spre sóre rĕsare era cețos şi turbure...

Ogniev îşî aduce aminte de umbletul lui, cu băgare de sémă, de ferestrele cufundate în besnă, de aromîala buimăcitóre, de heliotrop şi resedă. Karo, cunoscință veche, începù sĕ se gudure, se dădù lângă el şi-i linse mâna...

Asta era singura făptură vie, care-l vĕḑù cum ocoli de câteva orî casa, se opri în dreptul ferestrelor Verei, cuprinse de întunerec, isbi apoi cu mâna prin aer şi se duse.

Cam la un ceas după aceea ajunse în orăşel. Ostenit, fărămat, cu obrajii arḑênd se rĕzimà el de pórta hanului după ce lovi cu ciocanul. Hăt departe în têrg, se auḑea lătratul unui câne adormit şi nu departe de biserică, ca rĕspuns par'că la lovitura lui, isbi cineva într'o tablă de fer...

„Ai hoinărit tótă nóptea“, mormăi hangiul, care veni sĕ-i deschidă, îmbrăcat cu un cămeşoiŭ, cum pórtă pravoslavnicii.

„De cât sĕ tot colindî, mai bine te-ai închina fĕtul meu“...

Când se vĕḑù în sfîrşit în odae, Ivan Alexievicî se trânti pe pat şi rĕmase multă vreme cu ochii țintă'n lumînare, scuturà apoi tare din cap şi se apucà sĕ-şî strîngă lucrurile...

(„Rev. Idealistă“)

diat pentru bólă. Timp mai îndelungat i-s'a pierdut urma, până ce a ieşit din nou la iveală în „ediţia“ amintită. Şarlatanul a fost arestat şi doctorii au constatat, că e cu mintea clătită, suferind de grandomanie. Acum de curênd se adresase Maiestăţii Sale la Viena să-i boteze un copil. Próbabil, că tribunalul îi va desface şi căsĕtoria, ca nevalidă.

Interwiev cu căpitanul Klado. „Le Journal“ din Paris publică un interview cu căpitanul rus *Klado*, care va servi ca delegat şi martor rus în ancheta asupra cunoscutului incident de la Hull. Căpitanul Klado, basându-se pe lunga lui experienţă, susţine, că vasele în contra cărora a tras flota rusă, erau fără îndoială *torpilóre japonese*. S'a constatat acésta în fórte marea lumină a lunei; toţi marinariĭ ruşĭ au vĕdut torpilórele japonese. Amiralul Rosdestvensky a referit în acest sens Ţarului. Căpitanul Klado deplânge pe pescarii loviţi, dér a fost vina lor, căci prea s'au apropiat mult de vasele rusescĭ. Căpitanul Klado afară de acestea a mai spus, că flota rusă nu va ajunge în Extremul-Orient de cât peste două lunĭ. Numai după sosirea şi celei de a treia escadre, flota rusă va fi atât de puternică pentru a puté înfrunta lupta.

Neliniştea Evreilor din Chişineu. Diarul „Nowosti“ află din Chişineu, că un articol publicat de faimosul antisemit Kruevan în diarul „Bessarabetz“ a făcut pe representanţii evreilor sĕ céră o audienţă la guvernator şi archiepiscop. Guvernatorul a făcut sĕ se afişeze un manifest prin care se invită populaţia sĕ păstreze liniştea. Erĭ a început la Curtea de apel noua serie de procese pentru desordinele antisemite petrecute aci anul trecut.

Ucigaşul lui Plehwe în Elveţia. Corespondentul din Zürich (Elveţia) al diarului „Daily Express“ telegrafiéză, că Joia trecută a fost visitat de *Sassanoff*, ucigaşul ministrului rus Plehwe, confirmându-i astfel fuga sa şi spunêndu-i, că individul condamnat sĕptĕmâna trecută la Petersburg, este un nenorocit vinovat de alte fapte şi cu care poliţia l'a substituit.

Emigranţĭ japonesĭ. Din Cernăuţi se scrie, că în diua de 18 Decemvrie st. n. au trecut prin acest oraş numeroşĭ comercianţĭ japonesĭ cu familiile lor în numĕr de 1400, venind din Rusia. Japonesii au plecat mai departe spre Canada.

Un bun creştin. D-l Benedek Albert, măestru alămar din Sibiiŭ, cuprins de adâncă jale pentru perderea de tot timpurie a soţiei sale Ioana născ. Popela, originară din Cacova (lângă Sĕlişte), în semn de dragoste a mai dăruit întru alinarea suferinţelor sale şi a săracilor noştri suma de 40 cor., din carĭ 20 cor. ca „Darurĭ de Crăciun săracilor noştri“ şi cor. 20, fondului vĕduvelor şi orfanilor meseriaşilor, întemeiat de „Reuniunea sodalilor din Sibiiŭ“.

Concert de tamburaşĭ. In sala cea mare de la *„Gewerbeverein“* se va începe de la 25 Decemvrie o serie de concerte de elită date de societatea internaţională de tamburaşi, musică, cântece şi dansurĭ din Banat. Inceputul la $7^1/_2$ séra. Concertele acestea prin faptul că sunt o „novitate“ în Braşov, vor atrage de sigur multă lume la „Gewerbeverein“, mai ales că restauratorul „taica Schmidt“ s'a îngrijit ca publicul sĕ fie satisfăcut şi în privinţa bunătăţilor gastronomice.

Cuvênt de deschidere

rostit în sinodul protopopesc mixt ţinut la 1 Dec. n. 1904 în Cluşiŭ,

de **Dr. Elie Daianu**, protop. tractului Cluşiŭ.

(Fine.)

Prea Venerat Sinod!

Dacă în privinţa dreptului Dumnedeesc însaşĭ sfânta scriptură statoresce sancţiunea, poruncindu-ne sĕ ascultăm mai mult de Dumnedeu, decât de ómenĭ, apoi şi dreptul natural îşi are sancţiunea, ce residă în însaşi inviolabilitatea principiilor sale, în însaşi puterea naturei, pe care nicĭ un artificiu omenesc nu o póte nicĭ suprima nicĭ micşora. *Naturam expellas furca tamen usque recurret* — dice un vechiŭ proverb al înţelepciunei omeneştĭ.

III. Pe partea nóstră mărturisesc, Preavenerat sinod, pe lângă dreptul divin şi natural şi *dreptul istoric* desvoltat şi stabilit în ţéra nóstră, atât dincóce cât şi dincolo de „Pĕtra Craiului“.

Sfântul Stefan, cel dintâiŭ rege al Ungariei, pătruns de spiritul generos şi drept al creştinismului, cu ajutorul căruia şi-a întrodus neamul sĕu în domeniul culturei asigurându-i esistenţa, acest înţelept întemeietor de ţéră, a stabilit şi a lăsat cu limbă de mórte principiul: *„Regnum unius linquae fragile ac imbecille est“*, principiu care eschide a priori tendinţa cea nouă, în slujba căreia proiectul de reformă, vrea sĕ pună tóte şcólele nóstre.

Pe lângă acest principiu testamentar al celui dintâiŭ rege al Ungariei, mai amintesc mulţimea de legĭ, tractate de pace — în urma rĕsbóielor religionare, carĭ atâtea veacurĭ au turburat convieţuirea popórelor, apoi mai multe instituţiunĭ, consfinţite prin ordonanţe mai înalte ca „Declaraţiunea illyrică“, tóte garanteză diferitelor confesiunĭ libertatea şi dreptul de a întemeia şi susţiné şcolĭ confesionale, respective naţionale. Principiul acesta de toleranţă şi egală îndreptăţire, care s'a aplicat confesiunilor, cu atât mai puţin se póte denega bisericei române unite cu Roma şi ca biserică receptă din punct de vedere legal şi ca biserica naţională prin caracterul ei, caracter asigurat şi marcat şi prin actul de *unire* şi prin bulla papală *„Ecclesiam Christi“* prin care papa Piu al IX a reîntemeiat vechea Metropolie de Alba-Iulia şi Făgăraş anumit pentru credincioşiĭ gr. cat. de „limba română“.

Dincóce de „Peatra Craiului“ pe lângă tóte acestea se mai adauge faptul că în vechia Transilvanie, cu tótă inegalitatea de drept faptică, în principiu constituţiunea era basată pe ideia mai multor naţiunĭ şi confesiunĭ, cărora atât în epoca principilor ardelenĭ independenţĭ, cât şi sub dominaţiunea autonomică a glorióse case de Habsburg li-s'a recunoscut în tot-déuna dreptul de a ridica şi susţiné şcóle, independent de ingerinţa statului. Dreptul acesta s'a estins în urmă şi asupra bisericii române unite cu Roma, prin faptul inarticulării în lege a acestei biserici. Chiar actele fundamentale de stat pe carĭ se întemeiază dominaţiunea Habsburgilor în Transilvania — *Diploma Leopoldină şi Resoluţiunea alvinciană* — au garantat pentru tóte timpurile susţinerea confesiunilor şi posesiunea acestor drepturĭ.

Şi *principiul* acesta de libertate confesională şi naţională în privinţa cultului şi a culturei şcolare, aşa de mult a pătruns în spiritul de drept şi a devenit osia constituţiunei, încât şi în toiul ultimei revoluţiunĭ a fost respectat, pentru-că aşa numitul articol despre uniune votat aicĭ în Cluşiŭ enunţă perpetua susţinere a drepturilor asigurate confesiunilor, ca o condiţiune fundamentală a „uniunei“. De la acest principiu decĭ legislaţiunea ungară nu se póte abate nicĭ când, fără a nu-şĭ renega originea şi titlurile procedeurilor sale ulteriore.

IV. Nu contradice posiţiunei nóstre, ba o întăresce chiar şi *dreptul positiv* în vigóre astădĭ, în patrie. In deosebĭ art. de lege XLIV din 1868, despre egala îndreptăţire a naţionalităţilor, legile şcolare din 1868, legile fundamentale despre inarticularea ambelor biserici române, tóte-tóte garanteză bisericilor nu numai dreptul de a susţinea şcóle, ci garanteză şi autonomia acestor şcóle, spre a-le păstra caracterul confesional şi naţional.

V. Dér mai este ceva, Prea venerat sinod de mare importanţă morală, care mărturisesce pentru noi şi ne întăresce punctul nostru de vedere: este ceea-ce numim *etica politică*, care nu se póte încălca într'un stat, chiar din partea guvernului, fără a nu da un esemplu destructiv pentru principiile de *morala publică*, care trebue sĕ fie hotărîtóre în tot-déuna şi pretutindenea, dér mai ales la noi într'un stat poliglot, ca al nostru spre a asigura ast-fel convieţuirea pacinică a popórelor şi confesiunilor, care este dór o condiţie *sine qua non* a orĭ-cărei prosperărĭ. Ei bine, *etica politică* cere de asemenea şi pretinde, ca sĕ rĕmână neatinse tóte drepturile câştigate şi esercitate ale diferitelor confesiunĭ şi popóre în privinţa şcólelor lor.

Etica politică mai cere apoi, ca tóte declaraţiunile categorice şi tóte angajamentele solemne luate de înseşĭ corpurile legiuitóre, asemenea tóte promisiunile publice rostite de ilustrităţile naţiunei maghiare, ca Deák, Eötvös, Kossuth, sĕ fie respectate şi realisate prin fapte, ér nu ignorate orĭ desminţite.

Decă şovinismul distrugĕtor n'ar fi cu totul orbit şi ar delătura vĕlul, cu care acopere trecutul recent, ar trebui sĕ vadă şi sĕ cunóscă promisiunile şi angajamentele bărbaţilor de stat celor mai fruntaşĭ ai Ungariei până în cele mai apropiate timpurĭ, şi vĕdênd ar trebui sĕ recunóscă, că trebue sĕ se *retragă* de pe terenul lunecos, pe care a trecut şi pe care s'a pus, ca pe un povîrniş, până încă nu este prea târdiu.

VI. Mai este în fine, Prea venerat sinot, şi sfinţenia Corónei şi maiestatea tronului, care ca în tot-déuna în cursul veacurilor scutesce şi acum drepturile bisericii nóstre atacate şi ne lasă o rază de nădejde ce străbate prin întunerecul ce ne învălue, ca Inaltul Tron, de care şi învĕţătura sfintei nóstre bisericĭ şi tradiţiunea pecetluită de atâtea orĭ cu sânge a moşĭ strĕmoşilor noştri, ne légă cu legăturĭ de fidelitate neclătinată, nu ne va lăsa pradă şi bruma acésta de drepturĭ ce ne-au mai rĕmas sĕ le gustăm în retragere, la umbra bisericii nóstre, sub scutul sfintei crucĭ. Pentru-că, de la înălţimea maiestatică a acelui tron glorios, la care străbunii noştrii ne-au învĕţat în tot-déuna sĕ ne uităm cu un devotament religios, în tot-déuna s'a enunţat la ocasii fórte solemne, principiul de egala îndreptăţire a confesiunilor şi popórelor de sub larga ocârmuire a Maiestăţii Sale.

Decă acum *omnipotenţa statului*, pusă în serviciul esclusivismului de rassă, — în mod necreştinesc — lovesce în ideile de libertate şi egalitate, carĭ sunt consfinţite în spiritul creştinismului, noi nu putem face causă comună cu cei ce vor sĕ suprime libertatea spre a ridica idolĭ în locul adevĕratului cult al adevĕrului şi dreptăţii, ci trebue sĕ facem tot ce ne iértă legile dumnedeescĭ şi omenescĭ, spre a apĕra şi representa cu vrednicie principiile cele vecĭnic mântuitóre pentru singuraticĭ, ca şi pentru state şi popóre.

Drept aceea o încercare legislativă, ca aceea, ce o constitue proiectul de reformă şcolară, care atenteză la dreptul divin şi uman şi lovesce în însuşĭ principiul de libertate cu care ţéra nóstra tot-déuna i-a plăcut a-se făli, nu se póte face, Prea ven. sinod, fără sĕ nu provóce protestul puternic al tuturor celor ce respecteză dreptul dumnedeesc şi omenesc şi iubesc principiile de libertate.

Am vĕdut cum de la prima veste au protestat la locurile competente iluştrii archierei, capii bisericilor românescĭ, apărând cu un suflet şi o inimă drepturile atacate, dându-ne ast-fel tuturor sĕ vedem priveliştea cea atât de rară şi sĕ avem esemplu cum trebue sĕ ne unim cu toţii întru a ne apĕra comorile comune sufletescĭ, când acelea sunt primejduite. Cred, că esprim sentimentele D-v ale tuturor când pentru acésta esprim şi de aicĭ admiraţiune şi omaj tuturor Inalt Prea sfinţiţilor archierei românĭ şi în deosebĭ esprim mulţămita şi recunoscinţa nóstră fiéscă către bunul nostru metropolit Inalt Prea sfinţitului nostru părinte *Dr. Victor Mihalyi de Apşa*, pe care Dumnedeu sĕ-l ţină întreg, sănĕtos, întru dile îndelungate, drept îndreptând cuvêntul adevĕrului. (Entusiaste aclamaţiunĭ).

Las însĕ Prea veneratului sinod, sĕ chibzuiéscă cum sĕ-şĭ esprime în mod convenient aceste sentimente şi părerile sale cu privire la grava cestiune a şcólelor, ca să se vadă limpede, că clerul şi poporul una este cu capul sĕu bisericesc, şi declar şedinţa sinodului de deschisă.

Convocare.

Pe basa conclusului comitetului central din 11 Decemvrie 1904 şi în conformitate cu §-ul 20 din statute, convoc prin acésta a XVI-a adunare generală ordinară a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“ în Reciu (lângă Mercurea) pe Duminecă în 25 Decemvrie st. n. a. c. la 11 óre a. m.

Program: 1) Presentarea raportului general al comitelui central, a raţiociniilor pe anul 1903 şi proiectul de budget pe 1905.

2) Propunerĭ eventuale din partea membrilor.

3) Discurs despre cultura nutreţurilor şi a viilor.

4) Discurs despre însemnătatea „Insoţirilor de credit sistem Raiffeisen“.

5) Autenticarea protocolului şedinţei.

Sibiiŭ, 12 Decemvrie n. 1904.

Dem. Comşa,
president

Reuniunea femeilor române greco-catolice din Făgăraş şi jur îşĭ va ţiné adunarea sa generală *în 25 Decemvrie a. c. la 2 óre după amiadi* în casele proprii ale vice-preşedintei.

Avem onóre a învita la acéstă adunare pe stimatele membre fundatóre şi ordinare ale Reuniunei.

Pe lângă agendele obicinuite adunarea de acum are a alege la postul de presidentă devenit vacant prin decedarea Dómnei Zinca Roman.

Făgăraş, în 1 Decemvrie 1904.

Elisabeta P. Popp, vice preşedintă — *Ioan Cintea*, secretar

ULTIME SCIRI.

Viena, 21 Dec. Corespondentul diarului „Zeit“ a avut o convorbire cu contele Juliu *Andrassy*. Acesta i-a declarat, că are speranţa sĕ se pótă face un compromis între guvern şi partidele unite din oposiţie.

In cercurile guvernamentale maghiare se declară însĕ, că contele Tisza nu vré sĕ audă de nicĭ un compromis şi nu va face oposiţiei nicĭ o concesiune, mai ales, că s'a convins, că orĭ-ce concesiune ar fi fatală pentru acţiunea sa.

Londra, 21 Decemvrie. Agenţia *„Reuter“* află din Tokio, că contratorpilorul „Asagir“ a oprit vaporul engles *„King-Arthur“* în momentul când încerca sĕ părărăséscă Port-Arthurul. Se asigură, că acel vapor, care întrodusese provisiunĭ la Port-Arhur, avea pe bord ofiţerĭ de marină ruşĭ, carĭ se duceau în întêmpinarea flotei din Baltica. Vaporul a fost îndreptat spre Taseko pentru a fi judecat de tribunalul institnit pentru prădile de rĕsboiŭ.

„Daily News“ e informat, că după lupta în jurul colinei de 203 m., ofiţerii ruşĭ au avut ocasiune a constata în timpul armistiţiului, că pierderile Japonesilor au fost de *18.000*; lângă fortul *Bordi* au pierdut 1000, ér la fortul *Intsan* 9000 de ómenĭ. Cu totul *28,000*.

Charbin, 21 Dec. *Kuropatkin* a presentat erĭ trupelor pe generaliĭ sosiţĭ *Gippenberg, Linevicĭ şi Kaulbars* comandanţiĭ celor trei armate nouĕ rusescĭ.

Honkong, 21 Decemvrie. Se svonesce, că o puternică flotă japonesă a plecat spre sud, ca sĕ întêmpine flota rusă din Baltica.

Mukden, 22 Decemvrie. Situaţiunea Japonesilor devine din di în di mai grea. Nimenĭ nu se gândesce la retragere.

Petersburg, 22 Decemvrie. Flota baltică a primit ordinul sĕ mérgă la Wladivostok. O a doua escadră rusésca va fi trimisă în apele Asiei răsăritene.

Serbarea copiilor săraci.

Dumineca a fost o frumósă serbare la şcóla „Rosetti" din strada Clemenţei (Bucuresci). Societatea *„Ajutorul elevilor săraci"*, din Capitală a împărţit copiilor sermanî ajutórele ce obicînuesce sĕ dea în fie-care an.

Pe lângă copiiĭ, carĭ societatea îi îmbracă din fondurile sale s'au distribuit haine la 43 băieţi şi 51 fete din suma de 2000 lei ce a fost remisă de Academia română din cei 4000 de lei legaţi în acest scop de către răposata întru fericire Maria general Carp.

A asistat un public numeros mai ales dómne, ér Academia a fost representată prin preşedintele seu domnul Ioan Kalinderu. A luat parte şi domnul Gr. Ştefănescu, membru al Academiei.

Solemnitatea s'a început printr'un discurs rostit de d-l I. Procopie *Dimitrescu*, preşedintele societăţii, care a expus scopul şi activitatea desfăşurată de societate.

După d-sa a vorbit d-l Ioan Kalinderu, care a adus tribut de recunoscinţă memoriei defunctei Maria general Carp, care avea o inimă generósă, cum şi celor-lalţi rĕposaţi, soum societăţii, carĭ şi-au împlinit în mod fericit pururea adevĕrata învĕţătură a facerei de bine. Domnul Kalinderu a arătat apoi că hainele nu se împart numai cu un ajutor vremelnic, ci şi ca un îndemn puternic pentru copii de a-se sili la învĕţătură, la purtare bună, pentru a deveni şi ei mai târdiu bunĭ şi miloşĭ. Intr'adevĕr una dintre însuşirile bune e şi caritatea. Ea ridică pe om în ochii lui Dumnedeu şi în ai semenilor. Dér caritatea nu e numai materială. Pe lângă înlesnirile în banĭ séu darurĭ în natură, poveţele şi ajutórele morale sunt o binefacere tot atât de mare, căcĭ insufleţesc pe cel deprimat séu cădut în nĕcazurĭ şi-ĭ dau curagiul şi tăria de a-se ridica, de a înfrunta nevoile. Caritatea dă celui care o practică o dulce mulţumire, fiind-că datoria omului pe lângă îngrijirea de sine, întru cât e absolut trebuinciósă, este şi de a fi bun şi de a rĕspândi tot mai mult binele. Făcênd acésta se împlinesce o scumpă datorie şi se pregătesce adevĕrata fericire.

Citând pe înţeleptul Solomon, care dice în una din pildele sale: „Căile celor carĭ şed fără lucru sunt aşedate cu spinĭ, ér ale celor lucrătorĭ sunt netede", d-l Kalinderu a insistat apoi asupre trebuinţei de a munci. Munca se impune bogatului ca şi săracului, dar mai cu sémă acestuia din urmă, care trebue sĕ lucreze atât pentru a-şi câştiga pânea de tóte dilele, cât şi pentru a aduna mijlóce carĭ sĕ-i permită împlinirea celorlalte datorii de om conscienţios, cum e de exemplu facerea de bine. Indémnă dar pe elevĭ de a fi sîrguitorĭ, a-se însufleţi de faptele şi de sfaturile bune pentru a-se arĕta demnĭ de cei carĭ îi ajută. Er mai târdiu sĕ nu uite a rĕsplăti prin alţii alte bine-facerĭ. De asemenea sĕ pomenéscă şi sĕ se róge Atot-puternicului pentru cei carĭ se trudesc pentru ei.

După cuvêntarea d-lui Kalinderu, care a fost ascultat cu atenţiune, s'a ridicat ér d-l Procopie Dumitrescu, care i-a exprimat mulţămirĭ în numele societăţei pentru-că a luat parte la acéstă serbare şi pentru cuvintele îmbărbătătóre ce a rostit.

După aceea a urmat distribuirea ajutórelor.

Apel.

(Cu permisiunea V. Consistor gr. or. român din Oradea-mare 30 Oct. 1904 Nr. 1719/38.)

In comuna *Cheresig* la 30 Iulie (12 Aug.) a. c. a erupt un foc grózuic care ajutat şi de un vênt puternic a prefăcut în ruine 32 de case dimpreună cu supraedificatele lor, între carĭ şi biserica şi casa parochială dimpreună cu tóte supraedificatele dela casa parochială şi şcólă.

Deórece comuna bisericéscă numai în anul trecut din al sĕu propriu şi cu multă jertfă a renovat biserica din temelie ridicând şi un edificiu nou şcolar, ast-fel de data asta, suferind şi o parte mare dintre parochieni prin focul întâmplat pierderĭ enorme, comuna bisericéscă şi parochienii pe lângă tótă bunăvoinţa şi iubirea lor faţă de biserică, din al lor propriu nu mai pot nimic sacrifica.

Drept aceea cu umilinţă apelăm la simţul de binefacere şi umanitate al publicului rugând ca sĕ contribuéscă cu obolul sĕu întru alinarea suferinţelor nóstre, făcêndu-ne prin marinimósele ajutóre posibilă reedificarea bisericei şi a casei parochiale.

Ofertele marinimóse sunt a-se trimite la adresa „Onor. oficiu paroch. gr. or. român în Cheresig" (Körösszeg u. p. B.-Böszörmény, Biharm.) cel mult până la 31 Decembre a. c.

Cheresig, la $^{10}/_{23}$ Octomvrie 1902.

Dimitrie Albu m. p. preş. com. paroch. — *Teodor Flutur m. p.* înv. not. com. paroch.

Georgiu *Rat*, epitrop — Petru *Flutur*, epitropi.

Literatură.

„Poesii" de Maria *Cunţan* Bucuresci 1905. Institutul grafic *„Minerva"*. Preţul 1 leu 25 b.

Volumul elegant, ca tóte ediţiunile „Minervei", are 136 pagini şi conţine 87 poesii gingaşe scrise de compatrióta nóstră, cunoscută şi apreciată atât dincóce cât şi dincolo de Carpaţi. Pentru Crăciun séu anul nou nu sĕ póte un cadou mai potrivit.

— In Editura ***Institutul grafic „Minerva"*** din *Bucuresci* (strada Regală 6) au apărut următórele:

„Dureri înăbuşite" nuvele de M. *Sadoveanu* (8° 286 pag. 1904. Preţul lei 2.)

„Moşneagul dela munte" roman de *Jules Brun* şi *N Papahagi* (8° 312 pag.) 1904. Lei 1.50.

„Poesii" de Haralamb *G- Lecca* (8° 239 pag.) 1904. Lei 1.50.

„Şoimii" roman de *S. Sadoveanu* (8° 394 pag.) 1904. Lei 1.50.

„Sate şi mânăstiri din România", de *N. Iorga* (8° 370 pag.) 1904. Lei 2.50.

Călindarul „Minervei" pe anul *1905* cu mulţime de articole originale, ilustraţiunĭ şi suplimente artistice. Preţul 1.25.

Cunóscerea pămêntului şi gunoirea lui.

— Fine. —

Mĕsurându-ne locul, ne apucăm şi săpăm în adêncime de 80 cm. — 1 m. 20 cm., adecă cam până în şelele omului. Marginele însĕ le lăsăm plecate, ca sĕ putem întra şi eşi cu carul fără multă greutate, — fundul gropei îl facem însĕ puţin plecat în spre o parte óre-care unde apoi se face şi o fântână afundă cam de 1 m. 50 cm.—2 m., în care prin scocurĭ de scândurĭ anume făcute are a-se scurge udul din gunoiŭ şi grajd.

După-ce am săpat gropa, ne apucăm şi o padimentăm cu scândurĭ bune atât pe fund, cât şi pe de laturĭ, printre carĭ batem pămênt cleios, décă însĕ puterile nu ne lasă ca sĕ o padimentăm, atuncĭ cărăm pămênt cleios (spoială) pe care aruncându-l şi împrăsciindu-l pe fundul gropei, îl batem bine în grosime de o palmă, ca astfel sĕ nu pótă străbate prin el udul scurs din gunoiŭ.

Aicĭ în ţinuturile nóstre gropa de gunoiŭ se póte face şi din piétră, şi anume după-ce ne-am săpat gropa de 1 m. 50 cm. afundime (căcĭ acum trebue se fie mai afundă) luăm piétră de piétră şi le potrivim una lângă alta atât pe fund, cât şi la păreţi, aşa cât sĕ nu se pótă scurge udul printre ele, lăsând pe de două părţĭ opuse (contrare) loc plecat pentru-ca sĕ putem intra şi eşi cu carul.

Economii noştri însĕ ar face bine când la facerea gropei s'ar folosi de ciment (care nu ar costa mai mult ca 3—6 coróne) pe care mestecându-l cu dravă (moşlic) făcut din tărîţe, l'ar întinde pe fundul gropei — care uscându-se e mai ţiitor şi mai bun decât scândurile. In jurul gropei însĕ în depărtare de un metru mai facem şi câte un şănţuc, pentru a împedeca scurgerea apei de plóie.

Cea mai bună gropă de gunoiŭ e aceea, pe care ne-o împărţim în două despărţĕminte, avênd în mijloc o fântână — căcĭ pe când o parte din gunoiŭ e fermentat (copt) o cărăm la câmp, ér cea-laltă o umplem cu gunoiŭ próspĕt. La aşedarea gunoiului însĕ trebue sĕ fim cu multă băgare de sémă, de óre-ce trebue sĕ se scie, că gunoiŭ bun numai atuncĭ ne putem câştiga, décă vom clădi tóte speciile de gunoiŭ în mĕsură proporţionată, adecă mestecând paiele cu balegele, precum şi cu alte gunóie. Din fântâna cu ud trebue apoi sĕ stropim gunoiul în tótă sĕptĕmâna barem odată, ca sĕ nu rĕmână fără umezélă, căcĭ neavênd umezélă, se arde şi devine nefolositor. Vara însĕ trebue sĕ-l udăm cât se póte de des, şi la cas când din lipsa vitelor (fiind ele duse la păşunat) nu am avea ud de ajuns, e bine a-se uda şi cu apă de plóie séu chiar şi cu de fântână.

Acéstă lucrare o facem prin ajutorul unei pumpe, dér la economii mai micĭ se póte şi cu un vas, anume ţinut pentru acest scop.

Gropa de gunoiŭ nu e bine ca sĕ fie de la suprafaţa pămêntului mai înaltă ca de un metru şi e bine ca sĕ fie înconjurată jur împrejur cu pămênt, căcĭ prin aceea sĕ împiedecă evaporarea şi se scutesce de razele sórelui.

După-ce am umplut gropa cu gunoiŭ, o acoperim cu pămênt în grosime de o palmă (10=15 cm.), pentru a împiedeca evaporarea. Mai bine e ca gropa de gunoiŭ sĕ fie sub un şopreţ acoperit cu scândurĭ, trestie, paie etc. pentru a nu fi espusă arşiţei sórelui şi ploilor. Iarna însĕ e bine ca gunoiul sĕ fie acoperit cu zăpadă, căcĭ părţile păióse putrezesc mai uşor şi mai repede.

Unii însĕ recomandă ca gunoiul din grajd sĕ nu se scótă decât numai la 2—3 lunĭ şi adecă după fermentare. După-ce însĕ economii noştri din aceste ţinuturĭ nu au grajdurĭ aşa de înalte şi de marĭ după-cum se pretinde, atuncĭ când fermentarea gunoiului vrem sĕ o facem în grajd, de aceea nicĭ nu o recomand economilor noştri, căcĭ atuncĭ ne trebue un grajd cu 1—2 metri mai înalt, apoi eslele trebue tocmite ast-fel, ca sĕ le putem sui şi scobori, pe lângă aceea ne mai trebue paie de aşternut de trei orĭ atâta.

Décă gunoiul s'a fermentat în de-ajuns, ceea-ce o putem observa de pe afumat, îl încarcă economul pe car séu sanie şi îl duce pe câmp. Fermentarea durézâ cam 3 lunĭ. Unii susţin, că e bine ca gunoiul momentan după-ce îl ducem pe câmp sĕ se şi împrăscie, alţii însĕ susţin, că nu e bine ca sĕ se împrăscie, făr' trebue sĕ se aşede în grămăjorĭ într'o formă de marĭ, şi numai cu o di înainte de arat sĕ se împrăscie.

Eu aflu de bine a recomanda, ca pe locurile costişe sĕ se lase grămăjorĭ până înainte de arat şi numai în diua aceea sĕ se împrăscie, ca ast-fel plóia sĕ nu'l pótă mâna la vale, ér pe locurile plane aflu de bine a-se împrăscia cu 1—3 dile înainte de arat, căcĭ şi décă plouă, sucul rĕmâne în pămênt şi nu-l duce apa mai departe.

Cu privire la gunoirea pămêntului e de lipsă pe un jughĕr de pămênt slab şi rece a se duce 40—50 carĕ de gunoiŭ, ér pe cel mai bunişor cam 20—30 carĕ, căcĭ numai aşa îşĭ va puté câştiga şi susţine puterea productivă.

Recomandând cu tótă căldura acéstă procedură, îi asigur pe economii noştri că nu se vor mai plânge contra pămênturilor sale, numai cât sĕ fie sigurĭ, că décă vor da pămêntului ce i-se recere, şi el le va da ce aşteptă. Decĭ fraţĭ economĭ: gunoiu, gunoiŭ şi ér gunoiŭ daţĭ pămênturilor vóstre, că atuncĭ e sigur că vor deveni roditóre.

Sperând, că prin acésta numai bine am putut face economilor noştri, îi rog ca şi pe viitor sĕ pună din ce în ce tot mai mult preţ pe gunoiŭ şi pe gunoirea pămêntului, — căcĭ: „gunoiul e baia de aur a economului."

Ih. A. Bogdan.

Doina Bucovinenilor.

(In dialectul popular.)

Ştefane, Ştefane,
Al nost'tătuc, Dómne,
Cheptu rĕu ni-apasă
Jalea 'nchisă 'n casă,
Că fără mămucă
Jalea ni usucă.
Apele trec iute,
Muntele-i tot munte;
Apa, când ni-alintă
I-amară, cernită,
Muntele-i de chiatră
Ruga ni deşértă.
Ştefane, Ştefane,
Al nost'tătuc Dómne,
Ajută-ni ruga
Sĕ vie mămuca.

Al. T. Dumitrescu.

Laptele ţiganului.

Un ţigan lacom din fire,
cum sunt mai toţĭ din păcate
Căpătase din cerşite
un ulcior mare cu lapte
Şi cum audise el
că dacă'l va ferbe bine
Nu se strică nici trei dile
ci mai bine chiar se ţine
Planul şi'l făcuse'ndată
şi aşedă o căldare
La cârlig, aprinde focul
şi începe'n gură mare:

„Noa! ceaune, tu la foc
Şi tu lapte la un loc
Sĕ te ferb şi sĕ te coc
Şi sĕ te mănânc pe loc.

El jucând de bucurie
focul din mânĭ nu-l slăbia
Ci'n continu frângea lemne
şi sub ceaun le punea
Laptele'ncepênd sĕ férbă,
se umflă şi se ridică
El credênd că óla'i mică
mai aduce o ulcică
Dar şi'n asta se ridică.
Şi bietul ţigan se uită
înholbat şi cu mirare
Cum laptele se ridică
şi cum iese din căldare
Şi'ncreţindu-şi fruntea tótă
începe sĕ facă eruce
Căcĭ laptele nu s'opresce,
ci din ólă se tot duce

Şi vedênd aşa minune
El începe o rugăciune:
„Dómne mult mĕ miluescĭ
Laptele mi'l tot sporescĭ
Dér mai stai nu te grăbi
Că n'am în ce-l sprijini"
Şi uitându-se la foc
Lapte nu mai e de loc.

„Dómne! mult mĕ miluişĭ
Tu laptele mi'l sporişĭ
Dér la urmă mi'l sorbişĭ".

De Sub Surul.

MULTE ŞI DE TÓTE.

Nevastă câştigată prin prinsóre.

A trecut cât-va timp de la alegerea preşedintelui Statelor-Unite, însĕ ḑiarele continuă a povesti variatele prinsorĭ electorale făcute atuncĭ. In fie-care ḑi se dă pe faţă ceva nou.

La Greenwich, în Connecticut, a fost următórea prinsóre între d-şóra Berta Tomphius şi un anume Iohn Forbes.

— Eu ḑic, că o sĕ fie ales Parker, ḑise domnişóra.

— Şi eu sunt convins, că o sĕ fie ales tot Roosevelt.

— Pe ce ne prindem? întrebà domnişóra.

— Pe mâna d-tale.

— Fórte bine, terminà miss Berta; de voiŭ pierde prinsórea, voiŭ fi soţia d-tale... Insĕ cred, că o sĕ perḑĭ d-ta.

Se despărţiră şi aşteptară resultatul alegerilor. A doua ḑi după alegerĭ, Forbes se presintà de vreme în casa d-şórei Berta.

— Ai pierdut, îi ḑise el.

— In adevĕr?

— Şi cum rĕmâne cu prinsórea?

— Eu îmĭ plătesc tot-déuna datoriile, ḑise zîmbind frumósa fată.

— Poţĭ sĕ plătescĭ îndată?

— Chiar acum.

— Sĕ mergem dér.

Se duseră şi se cununară la cel mai apropiat judecător de pace.

*

Musica şi fiarele sĕlbatice.

In grădina zoologică din New-York s'au făcut esperienţe, spre a-se studia efectul produs de musică asupra diferitelor animale.

Pentru acest scop un şef de orchestră a dat un concert.

De la primele note, lacrimĭ marĭ au curs din ochii lui Basile, marele elefant al grădinei.

Leii, carĭ mâncau tocmai atuncĭ, par-că mâncau cu mai multă plăcere.

Lupii ascultau cu pleópele închise, şi cufundaţĭ într'un extas adênc. Urşii, cerbii şi căpriórele au început sĕ jóce.

Când orchestra a tăcut, tóte animalele s'au sculat în picióre şi au început sĕ urle.

Era, vĕdit, felul lor de a striga: încă odată!

Ce cetesc cumpĕrătorii mai cu drag? Cumpĕrătorii cetesc d. e. cu mare plăcere, când vr'un comersant anunţă că a redus preţurile. Şi când cetesc, că acel comersant a redus preţurile în mod considerabil, asta o citesc cu plăcere şi mai mare. In situaţia acésta se află publicul Braşovean faţă cu magazinul firmei László M. &. L. succesor. Décă firma Lászlo M. & L. succesor anunţă, că a redus preţurile, apoi sĕ se scie, că acésta e adevĕrat. Cu asemenea ocasiunĭ publicul póte cumpĕra cu preţurĭ fabulos de ieftine. Firma menţine ieftinătatea acésta mai ales în vederea sesonului de Crăciun ce se apropie.

Nu esistă mijloc mai bun de a-şĭ câştiga sănĕtatea, ca crucea duplă electro-magnetică R. B. Nr. 86967 şi sute de ómenĭ îşĭ mulţumesc recâştigata sănĕtate şi dorul de vieţă d-lui Albert Müller în Budapesta V. Vadász u. 42/a E., ceea ce dovedesc şi următórele douĕ scrisorĭ de recunoscinţă.

I. *D-lui A. Müller în Budapesta.* De óre-ce crucea electro-magnetică R. B. Nr. 86967 mĭ-a ajutat fórte mult şi cu succes în contra astmei şi a reumatismului, nu pot trece cu vederea sĕ nu-ţĭ esprim cea mai sinceră mulţămită şi sĕ recomand acest léc tuturora cu căldură.

Cu stimă: *Iovram Kovacevicĭ*, Dolu-Tuzla.

II. *D-lui A. Müller, B-pesta.* Fiica mea a purtat crucea electro-magnetică R. B. Nr. 86967 contra bătăii de inimă şi s'a însănĕtoşat, pentru ceea ce îţĭ mulţumesc din inimă.

Stimător: *Ioan Leidl*, Verşeţ.

De aceea îndemnăm pe toţĭ aceia, carĭ sufer de reumatism, influenţă, astmă, peste tot de nervĭ, sĕ-şĭ procure un astfel de aparat, căcĭ costă numai 6 coróne şi sĕ se îndrepteze în privinţa acésta către d-l Albert Müller în Budapesta. V. Vadàsz u. 42/a E.

Vindecarea deplină a bólelor secrete. Sĕ nu pregete nimenĭ într'o cestiune atât de gingaşe a se presenta odată în persónă, pentru ca cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din streinătate poţĭ afla punctual locul, causa, rĕspândirea şi starea bólei, orĭ cât de adânc ar fi bóla înrădăcinată în organism. Pe basa acestei esaminărĭ poţĭ cu siguranţă afla şi calea, pe care ajungĭ la vindecarea rĕului, ceea-ce fie-care o póte face acasă fără de a-şĭ împiedeca ocupaţiunile. Décă cine-va nu póte veni în persónă, atuncĭ se-şĭ descrie bóla cu deămĕnuntul şi după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsă şi leacurile trebuincióse pe lângă ţinerea în cel mai mare secret. In scrisóre pune marcă de rĕspuns. După încheerea curei, scrisorile se ard séu la cerere espresă se retrimit.

Un astfel de lecuitor şi curăţitor e institutul special al d-rului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bună voinţă şi conscienţiositate capĕtă orĭ cine (bărbat séu femee) deslușirĭ asupra vieţii secsuale, unde i-se curăţă sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se elibereză de bólă şi sufletul de chinurĭ.

Fără conturbarea ocupaţiunilor ḑilnice Dr. Palócz vindecă de anĭ de ḑile cu siguranţă, repede şi din fundament cu metodul sĕu propriu de vindecare şi casurile cele mai neglijate, bólele de beşică, de ţeve, de testicule, de şira spinărei, de nervĭ, urmările onaniei şi ale sifilisului, bóla albă, bóle de sânge, de piele şi tóte bólele ce se ţin de organele secsuale femeescĭ. Pentru femei e sală de aşteptare şi întrare separată. Consultaţiunile le dă însuşĭ Dr. Palócz de la 10 óre în. a. până la 6 óre séra (Duminecă până la 12 óre la amiadĭ).

Adresa Dr. Palócz, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

Avis!

dela „Economia" din Cohalm.

Anunţăm, că direcţiunea institutului nostră, prin conclusul sĕu din 15 Decemvrie a. c. pe basa §-lui 10, din statute **a anulat acţiunile** cu nr. 529 şi 530.

Cohalm, în 15 Decem. 1904.

1—1.1593. **Direcţiunea.**

Nr. **2354**—1904.

PUBLICAŢIUNE.

In sensul § 203 din ordinul înaltului minister de interne Nr. 128.000—1902 sunt provocaţĭ toţi tutoriĭ şi curatoriĭ, — afară de tată şi mamă — carĭ nu sunt obligaţĭ de a substerne socotélă anuală, că cel mult **până în 15 Ianuarie 1905** se ridice biletele de anunţare dela scaunul orfanal orăşenesc şi sĕ le umple referitor la relaţiunile persanale ale minorenilor şi curanḑilor dând rĕspuns la tóte întrebările şi **până în 31 Martie 1905 sĕ le predea tutorului comunal orăşenesc.**

Pentru persónele carĭ sunt puse sub curatelă — din causă de absenţă nu trebue umplute biletele.

Acei tutorĭ sau curatorĭ, carĭ în gradul neînsemnat de cultură nu sunt în stare sĕ umple aceste bilete în mod corĕspunḑĕtor, trebue sĕ fa că anunţarea verbal — până la terminul de mai sus — la tutorul comunal orăşenesc.

Brassó, în 8 Decemvrie 1904.

1584.,2—3 *Tutorul comunal orăşenesc.*

Nr. **10237**—1904.

PUBLICAŢIUNE

referitóre la vênḑarea zălógelor de dare.

Direcţiunea financiară din loc a dispus cu ordinul din 30 Noemvrie a. c. Nr. 41388—1904, că reştanţele de dare sĕ se încasseze fără amânare şi anume pentru scopul acela sĕ se transporteze obiectele zălogite în magazinul de zălogire orăşĕnesc şi apoi sĕ se vîndă prin licitaţiune.

Provocăm decĭ pe tóte partidele, carĭ sunt în reştanţă cu darea séu cu competinţe, că acelea sĕ le plătéscă în timpul cel mai scurt, căcĭ la din contră obiectele zălogite se vor transfera şi se vor vinde prin licitaţiune.

Brassó, în 15 Decemvrie 1904.

2—3,(1589). *Perceptoratul orăşenesc.*

Nr. **21416**—1904.

Publicaţiune de licitaţie

a zălógelor pentru dajdie.

In vîrtutea §-lui 69 a art. de lege XLIV din anul 1883, **se vor vinde** cu licitaţie publică **zălógele** ce sĕ află încă în mâna restanţierilor cu dajdie, aruncurĭ şi taxe cu acea, adăogare, că obiectele zălogite, a căror valóre nu trece peste 100 cor., se vor vinde şi sub preţul cu cât s'au preţuit; acelea obiecte însĕ, a căror valóre e mai mare de 100 coróne, numai atuncĭ, décă cel puţin $^3/_4$ din valóre se va oferi.

Terminul licitaţiei s'a statorit pe ḑiua de **29, 30 şi 31 Decemvrie** a. c. dela 9—12 óre înainte de prânz în piaţă, înaintea sfatului.

Acésta se aduce la cunoscinţă publică cu acea observare, că preţul trebue plătit imediat.

Brassó, 20 Decemvrie 1904.

1—2,1590. *Magistratul orăşenesc.*

Nr. **11051**—1904.

PUBLICAŢIUNE.

Estras din art. I. de lege din anul 1890.

Intentându-se din oficiu procedura în causele de abaterĭ comise în contra dispoziţiunilor cuprinse în legile şi ordinaţiunile referitóre la drumurile publice, este datorinţa oficiósă a fie-cărui organ chemat pentru îngrijirea drumurilor publice a arăta ori şi ce abatere organului competinte de I-a instanţă.

Organele oficióse şi poliţiale ale drumurilor publice sunt drumarii.

Conform dispoziţiunilor legii sunt qualificate şi sĕ pedepsesc ca abaterĭ faptele şi negligările următóre:

I. Fie-care este dator sĕ mâne la stânga.

Cei ce sĕ întêlnesc în faţă, trebue sĕ tragă la stânga. Pe lângă trăsurĭ, carĕ séu alte acarete, cari merg înainte, sĕ póte trece în drépta.

Este interdis a trece pe poduri cu carul etc. înaintea altuia.

Este dator fie-care sĕ facă loc trăsurilor militare şi de postă, precum şi acaretelor pentru pompierĭ.

Pe podurile ce sunt mai lungi de 3 metri şi pe acelea, cari sĕ află sub reparaţie, fie-care este deobligat sĕ mâne în pas. La întêlnire cu turme, ciurde, herghelii, fie-cine e deobligat a mâna în pas până ce acestea au trecut.

Cu turme etc. mai micĭ numai jumătate de drum se póte ocupa. Singuratice vite trebuesc conduse de lanţ.

A lăsa trăsurĭ, carĕ etc. în drum séu a sta mai mult timp cu ele în drum, e interdis.

Vizitiului séu servitorului nu-i este permis a durmi în decursul timpului cât mână, nu-i este permis mai departe a conduce în unul şi acelaşĭ timp mai multe carĕ.

Orĭ-ce trăsură etc. séra şi în general pe întunerec trebue sĕ fie luminată séu vitele trăgătóre sĕ pórte clopot.

Este interdis sĕ se lege de car etc. séu lângă vitele trăgătóre mai mult de 2 vite.

Nu este permis a mâna pe drum public cu car încărcat cu fên, paie séu bucate în lărgime mai mare de 3 metri.

Cei ce comit fapte contra acestor dispoziţiunĭ, sĕ vor pedepsi până la 40 coróne amendă.

II. Cel ce voiesce sĕ trécă peste vre-un pod de lemn cu carul încărcat cu greutate mai mare de 4000 kgr., este deobligat a anunţa acésta la oficiul de clădirĭ reg. ung. de stat cu 48 de óre mai înainte.

In casul acesta întăriturile séu proptelele necesare sĕ fac pe cheltuiala transportătorului.

Cei ce comit fapte contra acestor dispoziţiuni sĕ vor pedepsi până la 200 coróne amendă şi vor fi deobligaţĭ a plăti tote pagubele comise.

III. Săparea băilor de pétră, greoţiş, pământ séu năsip în apropierea drumurilor sĕ póte face numai pe lângă permisiune oficiósă.

Cei ce comit fapte contra acestei dispoziţiunĭ, sĕ vor pedepsi până la 100 coróne amendă.

IV. Pe teritoriul intern al comunelor în general, afară de comune, numai în apropiere de trăsurĭ, carĕ, séu turme este interḑis a trosni cu biciul séu a pusca.

Cei ce comit fapte contra acestor dispoziţiunĭ, sĕ vor pedepsi până la 40 coróne amendă.

Stricarea intenţionată, precum şi neintenţionată a drumurilor şi obiectelor aparţinătóre drumurilor, precum a podurilor, răslógelor, stîlpilor de telegraf, insigniilor hectometrale, tabelelor comunale, precum şi a inscripţiilor numerilor şi semnelor de pe acestea, mai departe a pomilor de pe marginea drumurilor, comite abatere.

Abaterea aceasta în cas, că ar fi fost intenţionată sĕ pedepsesce cu închisóre până la 15 ḑile şi 200 de coróne amendă, la cas însĕ că nu ar fi fost intenţionată, cu amendă până la 60 de coróne.

V. Este interḑisă umplerea şanţurilor séu săparea marginilor şanţurilor cu scopul de a aquira pământ, greoţiş séu pétră, precum şi aruncarea gunoiului, cu un cuvênt murdăriilor în şanţuri.

Abaterea contra acestei dispoziţiunĭ sĕ pedepsesce până la 100 cor. amendă.

Este interdis a trece cu carul peste grămedile de piétră séu năsip, a pune petri, tină, năsip, gunoiu séu ori-ce murdărie în drum, a lăsa sĕ curgă apa din ogor pe stradă, a tîrî groşĭ, plugurĭ séu bârne pe drum.

Este ieterdis a sta cu carul în drum, a da de mâncare la vite în drum, a descărca carul în drum, cu un cuvênt a te folosi de drum séu de obiectele aparţinătóre drumului spre scopuri private, precum şi a descărca piatră, lemne, cărămidă séu orĭ-ce material, respective nutreţ în drum.

Este interḑis a astupa şanţurile séu a săpa malul şanţului etc. pentru a face trecĕtóre, precum şi a a lăsa sĕ pască vitele pe şanţurile drmurilor, tot asemenea şi a lăsa ca vitele sĕ strice şanţurile.

Abaterea contra acestor dispoziţiunĭ sĕ pedepsesce cu amendă de 20—200 de coróne.

Brassó, la 28 Noemvrie 1904.

Dr. Frideric Jekel,
1592,1—1. vicecomitele comitatului Brassó.

ANUNȚ.

Un absolvent al cursului de notariu *află* cu 1-ma Ianuarie 1905 *aplicare* în cancelaria subscrisului. Salariu fix lunar 90 corône. Se recere perfectă cunóscere a limbei române și maghiare. A se adresa către subscrisul

Procopiu Herlea,
notar com.
2—3 Cugier (Kudzsir).

Anunț.

FARMACIA mea, aflătóre într'un ținut locuit curat de Românĭ, cu vêndare anuală de 6000 cor., și bine asortată, e **de vêndare.**

HEGYESY ÁRPAD
3—10,1578 **Kápolnok-Monostor.**

Abonament la
„CALICUL“

ziar humoristic și satiric

anul al XVIII-lea nu deschidem, pentru-că acesta

în permanență e deschis.

Devisa Caliculuĭ e: Râs cu ori-ce preț.

Abonamentul anual pentru **Austro-Ungaria e 6 cor.** pe an, pentru **streinătate 7 francĭ**, și se plătește înainte.

Numerĭ de probă espedăm numai celor ce ne trimit 50 filerĭ.

Cei-ce nu-s feciorĭ d'ai luĭ **„banĭ gata“**, dacă prin o corespondență postală se obligă, că vor plăti abonamentul cel mult până în **1 Octomvrie 1905**, primesc „Calicul“ pe credit. Afară de Austro-Ungaria „Calicul“ nu se espedéză pe credit. Abonamentele se adreséză către:

ADMINISTRAȚIA „CALICULUI“
1—2.1591. **în SIBIIU (Nagyszeben).**

BANĬ! BANI! BANI!

Avem onóre a aduce la cunoscința On. public, că în urma legăturilor avantajoase ce avem cu cele mai puternice băncĭ din țeră și străinătate, suntem în plăcută posițiune a esopera **cele mai ieftine și mai favorabile împrumuturĭ hipotecare.** (Pe **pămênturĭ** orĭ și unde, pe edificiĭ însĕ numai la orașe și orășele). Imprumuturile se dau pe termin de 10—50 anĭ și anume: pe pămênturĭ cu **4—4½%**, ér pe edificiĭ cu **4½—5½%**.

Pentru votarea unui împrumut se recer următórele documente: 1) estrasul cărțiĭ funduare; 2) copia foiĭ catastrale și 3) cărticica de dare. Cu documentele deodată este a se trimite suma de 3 cor. pentru manipularea și pentru acoperirea speselor poștale.

Cu informațiunĭ și prospecte servim pe lângă trimiterea unei marcă postală de 20 filerĭ pentru rĕspuns.

Tot prin noi se pot contracta **asigurărĭ de viéță** cu condițiunĭ ne mai pomenite, primind asiguratul la espirarea terminului de asigurare dividende până cam la 50% a sumei asigurată, **ér în cas de mórte nu numai că primesce eredii întrega sumă, ci li-se restitue și tóte ratele solvite până la mórtea asiguratului.**

Intrevinim **cumpĕrarea si vinderea de realitățĭ.** — Cine doresce a cumpera orĭ a vinde **pămênturĭ, edificiĭ, pădurĭ, mine** și **întreprinderĭ industriale** sĕ ne descrie obiectul și tot-odată pentru corespondință și ținerea în evidență taxa de 5 cor., contra căreĭ sumă facem oferte interesaților misiunațĭ.

In fine mijlocim cumpĕrarea de **instrumente și mașine agricole,** precum și **motorurĭ de orĭ-ce soiu,** dela cele maĭ marĭ fabricĭ și cu prețurile și condițiunile cele mai moderate.

Oferte sunt a se adresa la:

„PECUNIA“,
(3) întreprindere de credit, Sibiiu (Nagyszeben)
Strada Poplăciĭ nr. 27.

Nou! ## Compactorie Română. **Nou!**

Avem onóre a aduce la cunoscința On. public român din loc și jur, că **am deschis** sub firma

Nicolae Coliban și Fratele

Brașov, Strada Bisericei nr. 6,
(vis-à-vis de Gimnasiul Român, casele d-luĭ A. Vlaicu)

Legătorie de cărțĭ,

arangiată cu mașin nouă și cu litere moderne și ornamente pentru orĭ-ce auriturĭ, în care legătorie se perfecționéză tóte lucrările ce se ating de acéstă branșă, dela cele mai simple, până la cele mai fine legăturĭ. Asemenea pentru legăturĭ de protocóle pentru cancelării, cărțĭ bisericeștĭ, de rugăciunĭ etc. în tomurĭ, singuratice de orĭ-ce mărime, pe lângă asigurarea unui serviciu prompt, solid și **ieftin.**

Asigurând pe On. public, că ne vom da tótă silința de a satisface cerințelor, în speranță că On. public ne va încuragia în întreprinderea nóstră, semnăm

cu tótă stima

Nicolae Coliban și Fratele,
legătorĭ de cărțĭ.

ISVORUL de APĂ AMARĂ
FRANCISC IOSIF
se distinge
după declarațiunile autorităților medicale:

„Resultat în totd'auna sigur și mulțumitor“.
Prof. Dr. Erhardt, Berlin, director al clinicei medic.

„Chiar și în cantitățĭ micĭ are efect și nu este desagreabilă la beut“. **Prof. Dr. Kussmaul, Heidelberg,** director al clinicei medic.

„În cantitate mică, abia 150 gr. are efect sigur.“
Prof. Dr. de Korányi, Budapesta, director al clinicei medicale.

„În general lăudată ca avênd gust bun“.
Prof. Dr. de Buhl, München, director al inst. patologic.

„Un gust mult mai bun, decât la alte ape“.
Dr. Hofmeyer, Berlin, medic dirigent al spitalului Elisabet.

„Produce efect chiar și în casul, când intestinul este iritabil, fără durerĭ și fără greutățĭ“.
Prof. Dr. de Leube, Würzburg, director al clinicei medicale.

„Întrebuințarea este liberă de orĭ-ce consecințe desagreabile.“
Prof. Dr. Baccelli, Roma, directorul clinicei medic.

„Supără acțiunea stomacului, mai puțin decât alte ape minerale“.
Prof. Dr. Theodori, Bucurescĭ, medicul regal.

„Chiar la întrebuințare mai îndelungată nu provócă indispoziții“.
Prof. Dr. de Bamberger, Viena, director al clinicei medic.

„Efect unitar, fórte bun, chiar și la întrebuințare mai îndelungată“.
Prof. Dr. Drasche, dirigintele secț. V., a spitalului general.

„Se întrebuințéză cu folos până în ultimul timp.“
Prof. Dr. Schauta, Viena, director al clinicei I., pentru bóle de femei.

Certificatul ministrului de rĕsboiŭ c. și r. (secția sanitară) în Viena.

„Apa amară Francisc Iosif are aprópe fără escepție efect sigur și repede, necausând nicĭ chiar la întrebuințare mai îndelungată indispozițiĭ secundare. Bolnavii o beau bucuros din causa gustului plăcut.“

APA MINERALĂ „FRANCISC IOSIF“
se póte căpăta în tóte depositele cunoscute de ape minerale.
DIRECȚIUNEA în BUDAPESTA.
Spre a-se asigura contra amăgirilor, consumentul **sĕ céră expres**
„Apa amară „FRANCISC IOSIF“. 24—0.1301.

Cadourĭ potrivite de Crăciun!

Prețurĭ scădute.

Articole pentru cadourĭ de serbătorile Crăciunului

cu prețurĭ fórte scădute

recomandă. Firma **M. & L. László** Succesoriĭ,

Brașov, Tîrgul Inului nr. 29.

Și anume: un sortiment bogat de:

Basmale, Ciorapĭ, Pânzărie, Stofe de rochiĭ etc. etc.

sĕ vinde cu prețurĭ fórte scădute.

Prețurĭ scădute.

Cadourĭ potrivite de Crăciun!